



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE



LISTOPAD
2015



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców i warzyw, Polsko
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vlastník fotografie:

Ovocnářská unie ČR

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-259-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE



LISTOPAD
2015

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce	4
Světový trh	35
Produkce ovoce v ČR	39
Produkční ovocné sady v ČR	45
Integrovaná produkce ovoce v ČR	54
Školkařství v ČR	57
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	59
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR.	62
Cenový vývoj ovoce v ČR	64
Spotřeba ovoce v ČR.	67
Zahraniční obchod s ovocem v ČR.	69
Přehled o užití ovoce mírného pásma v ČR	73
Přílohy	74
č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem.	74
č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem.	79
č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR	82
č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR	83

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z října 2014. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k srpnu 2015, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2015 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Přes netypický průběh počasí byla celková sklizeň ovoce v ČR v roce 2014 meziročně vyšší o 4,4 % a dosáhla 325,0 tis. t. Produkce jablek, která jsou v ČR nejvýznamnějším ovocným druhem, byla v roce 2014 meziročně vyšší o 7 % a činila 208 tis. t, z toho z produkčních sadů se sklídilo 130,9 tis. t jablek (tj. meziroční nárůst o 8,5 %). Na úrodu ovoce měly také vliv především jarní mrazíky, které ve dvou vlnách poškodily hlavně peckové a jádrové ovoce.

Trh s jableky v roce 2014 zcela ovlivnilo srpnové zavedení embarga na dovoz ovoce a zeleniny z EU do Ruska. Trh se dostal do složité situace a byl po velkou část sezóny pod tlakem vyšší nabídky než poptávky. Na skladě byly před sklizní ještě dosti vysoké zásoby jablek ze sklizně roku 2013 a tak exportní bariéra na ruský trh znamenala v podstatě znemožnění vývozu cca 1 mil. t jablek zejména polského původu. Reakcí byl pokles cen jablek až o třetinu a malý zájem trhu o letní jablka.

Průběh zimy 2014/2015 byl mírný a celkově příznivý a na rozdíl od předchozích několika let nebylo prakticky zaznamenáno žádné významné poškození porostů jarními mrazíky. Po odkvětu stromů se výrazně ochladilo, což zpomalilo vývoj vegetace. Začátkem léta bylo několik pěstitelských lokalit zasaženo silnějším až zcela destruktivním krupobitím. Průběh léta byl extrémně suchý, prakticky bez významnějších dešťových srážek s vysokými tropickými teplotami. Vzhledem k extrémně vysokým teplotám a suchu porosty prakticky přestaly vegetovat. Lze předpokládat velmi špatné založení květních orgánů pro příští rok a dále – vzhledem k přetrvávajícímu suchému podzimu - je zde rovněž významné riziko poškození oslabených porostů zimními mrazy.

V roce 2015 dosahuje celková výměra ovocných sadů v ČR dle statistického šetření ČSÚ 19 402 ha, z toho je 14 465 ha plodných produkčních sadů. V roce 2015 došlo k jejich velmi výrazné redukci. Po zpřísnění definice kultury „sad“ byly u řady pěstitelů skutečně zlikvidovány staré výsadby. Lze s jistotou předpokládat, že vykloučené sady již nebudou nahrazeny novými výsadbami z důvodu nedostatku finančních prostředků na investice do ovocnářství u některých podniků. Toto zredukování ploch však na druhé straně znamená jak snížení průměrného stáří produkčních sadů, tak i zvýšení celkových průměrných výnosů ovoce. Podíl přestárlých sadů na celkové výměře se tak v roce 2015 snížil ze 46,1 % na 43 %. Mírně se meziročně zvýšil podíl sadů mladých a na začátku plodnosti. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí na celkové ploše výsadeb 25 %, resp. 34 %. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií sadů spadá jen 13 % ploch a téměř 55 % ploch jabloňových sadů je přestárlých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

V roce 2014 se ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce v porovnání s předchozím rokem snížily. S výjimkou broskví, které zůstaly na úrovni roku 2013, byla u všech sledovaných druhů ovoce CZV nižší. Největší pokles byl zaznamenán u višní a jablek určených ke zpracování. Ceny konzumních jablek se

v I. pololetí roku 2014 pohybovaly na vyšších úrovních předchozího období, avšak vyhlášením tzv. ruského embarga jejich cena výrazně klesla. Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma zůstaly v roce 2014 v průměru na úrovni předchozího roku. Ze sledovaných druhů se nejvíce snížila průměrná cena broskví, nektarinek a konzumních jablek. Z jižního ovoce byla průměrná roční cena nižší pouze u pomerančů, naopak ceny citrónů a kiwi výrazně vzrostly.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. Po přechodném meziročním poklesu v roce 2012 se záporné saldo opět v roce 2014 z hlediska hmotnostního meziročně zvýšilo o 3,4 % a z hlediska finančního o 6,5 %. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce se v roce 2014 po několika letech stagnace meziročně zvýšil na 550,3 tis. t v hodnotě 13,2 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem vzrostl dovoz banánů, mandarinek, jahod, broskví a hrušek, naopak snížil se dovoz pomerančů, jablek a švestek. Dodávky ovoce ze zemí EU se meziročně zvýšily o 14 % na 377,3 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 69 %. Největšími dodavateli bylo tradičně Španělsko, dále Itálie, Německo Polsko, Francie a Slovensko.

Vývoz ovoce, včetně reexportu, v roce 2014 meziročně mírně vzrostl na 161,3 tis. t v celkové hodnotě 3,6 mld. Kč, přičemž do zemí EU směřovalo celkem 161,1 tis. t ovoce. Mezi největší odběratele ovoce náleželo Slovensko, Rakousko, Německo, Polsko a Rumunsko.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015 - 2020
6. Právní předpisy od roku 2008 vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“
 - 6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
 - 6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká jen osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu, Washingtonova 7, Praha I.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který činí 8 mil. Kč pro odeslané a 8 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 - prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1101/2014,
- e) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- f) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- g) Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění,
- h) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

<http://ec.europa.eu/taxation> nebo na webových stránkách Celní správy www.celnisprava.cz a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Česká republika jako členský stát EU participuje na bilaterálních dohodách, které má EU uzavřeny s mimounijními zeměmi (tzv. třetími zeměmi). Formy těchto dohod jsou různé a postihují různé úseky a úroveň spolupráce. Většina z nich obsahuje část týkající se buď obchodu se zemědělskými a potravinářskými výrobky, nebo spolupráce v oblasti zemědělství. Nejčastějším typem dohod jsou dohody asociací (AA), které zakládají přidružení (obvykle včetně vytvoření zóny volného obchodu – FTA) a jsou uzavírány se zeměmi, které buď hodlají vstoupit do EU, nebo chtějí mít s EU velmi úzké obchodní vztahy (např. Moldavsko, Gruzie, Srbsko, Ukrajina atd.).

Jednou z forem dohod o volném obchodu (FTA), které poskytují preferenční obchodní koncese za účelem postupného uvolnění obchodu, jsou dohody o volném obchodu (DCFTA), jejichž podoba v poslední době nabývá formy prohloubené a komplexní dohody.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu je oblast Středomoří EUROMED (Maroko, Palestinská území, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko, Izrael, Sýrie).

Neméně využívanou smluvní základnou pro spolupráci se zeměmi, kterým EU poskytuje různé formy pomoci za účelem jejich rozvoje, jsou dohody o partnerství a spolupráci (PCA) a dohody o hospodářském partnerství (EPA). V rámci těchto dohod může EU poskytnout partnerským třetím zemím autonomní obchodní preference (ATP), umožňující bezcelní přístup jejich zboží na unijní trh (např. Moldavsko, autonomní kvóty pro hroznové víno, jablka a švestky).

Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (ACP). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem, dále dohody s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a Mongolskem.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout jednostranné (autonomní) preference, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti

využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí zemím západního Balkánu, zemím Východního Partnerství, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2015

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké čerstvé		
	1.1.-31.3.	35,4	16,0*
	1.4.-30.4.	35,4	10,4*
	1.5.-15.5.	35,4	4,8
	16.5.-31.5.	35,4	3,2
	1.12.-31.12.	35,4	16,0
0805 20 10 0805 20 30 20 50 20 70 0805 20 90	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod.		
	1.1.- konec února, 1.11.-31.12.	64,9	16,0
	1.1.- konec února, 1.11.-31.12.	28,6	16,0
	1.1.-konec února	28,6	16,0*
	1.11.-31.12.	28,6	16,0
0805 50 10	Citrony a limety čerstvé		
	1.1.-31.5.	46,2	6,4*
	1.6.-31.7.	55,8	6,4*
	1.8.-31.10.	55,8	6,4
	1.11.-31.12.	46,2	6,4
0806 10 10	Hrozny stolní čerstvé		
	21.7.-31.10.	54,6	14,1*
	1.11.-20.11.	47,6	11,5
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá		
	1.1.-31.3.	56,8	4,0
	1.4.-30.6.	56,8	0,0
	1.7.-31.7.	45,7	0,0
	1.8.-31.12.	45,7	9,0
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé		
	1.1.-30.1.	51,0	8,0
	1.2.-31.3.	51,0	5,0
	1.4.-30.4.	51,0	0,0
	1.7.-15.7.	46,5	0,0
	16.7.-31.7.	46,5	5,0
	1.8.-31.10.	38,8	10,4*
	1.11.-31.12.	51,0	10,4*
0809 10 00	Meruňky čerstvé		
	1.6.-20.6.	107,1	20,0*
	21.6.-30.6.	87,3	20,0*
	1.7.-31.7.	77,1	20,0*
0809 21 00	Višně čerstvé		
	21.5.-31.5.	149,4	12,0
	1.6.-31.7.	125,4	12,0
	1.8.-10.8.	91,6	12,0
	Višně pro průmyslové zpracování		
	21.5.-15.7.	50,7	12,0
	16.7.-10.8.	45,9	12,0

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0809 29 00	Třešně čerstvé		
	21.5.-31.5.	149,4	12*
	1.6.-15.6.	125,4	12*
	16.6.-15.7.	125,4	6*
	16.7.-31.7.	125,4	12
	1.8.-10.8.	91,6	12
0809 30 10 0809 30 90	Nektarinky, broskve čerstvé		
	11.6.-20.6.	88,3	17,6
	21.6.-31.7.	77,6	17,6
	1.8.-30.9.	60,0	17,6
0809 40 05	Švestky čerstvé		
	11.6.-30.6.	69,6	6,4
	1.7.-30.9.	69,6	12

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1101/2014, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazba daně z 20 % na 21 %. Snížené sazby DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2015 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

• 1.1. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Předmětem dotace je vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách mimo území hlavního města Prahy. U školek se dotace vztahuje na plochy určené k produkci školkařských výpěstků určených k výsadbě ovocných sadů, chmelnic a vinic. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše dotace: do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2014

V roce 2014 bylo čerpáno celkem 14 079 tis. Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 250,2 ha sadů.

- **I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů**

I.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařovaná podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené v části D Zásad. Subjektem je podnikatel (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace: a) **sazba do 200 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,

b) **sazba do 100 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,

c) **sazba do 50 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

► ► **Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2014**

I.R: 50 874,0 tis. Kč na výsadbu 254 ha ovocných sadů (sazba 200 tis. Kč/ha),
7 488,0 tis. Kč na výsadbu 74 ha ovocných sadů (sazba 100 tis. Kč/ha),
295,0 tis. Kč na výsadbu 5,9 ha (sazba 50,0 tis. Kč/ha).

- **3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora některých činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin“ (NOPRM).

Výše dotace: do výše 100 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:

a) vizuálním hodnocením zdravotního stavu rostlin a s prováděním pravidelných vizuálních kontrol zdravotního stavu rostlin v technickém a prostorovém izolátu a v okolí těchto izolátů podle legislativy (§2 odst. 1 písm. y) zákona č. 219/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů) předepsaných izolačních vzdáleností, v rozsahu a četnosti stanovených v NOPRM, max. však do výše stanovené v příloze 2 části 2 a v příloze 4 části 3 vyhl. č. 221/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

b) odběrem, skladováním, úpravou a přepravou vzorků a s testováním rostlin, přenašečů původců chorob rostlin a zeminy z pozemků v technickém a prostorovém izolátu na přítomnost škodlivých organismů rostlin, včetně testování na indikátorových rostlinách, diagnostickými metodami,

do výše 90 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:

a) nákupem, skladováním a aplikací přípravků na ochranu rostlin v technickém

a prostorovém izolátu a v jeho okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností, určených k preventivní a kurativní ochraně rostlin způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,

- b) preventivním a kurativním odstraněním rostlin a s udržení jejich zdravotního stavu v technickém a prostorovém izolátu a v jejich okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností tak, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,
- c) vyčištěním a dezinfekcí pozemků, prostor, zařízení a vybavení v technickém a prostorovém izolátu způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v tomto izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený.

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle části D Zásad.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2014

DP 3.b. – podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu - bylo vyplaceno 1 156,2 tis. Kč; na DP 3.c. 728,4 tis. Kč a na DP 3.d. 872,2 tis. Kč.

• 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

9.A.b.1) – Publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2014

V rámci DP 9.A.b.2) bylo vyplaceno 931,5 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 100,0 tis. Kč.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF informují na svých internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Pro rok 2015 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Program Zemědělec

Cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalšímu rozvinutí produkce podniku zemědělského prvovýrobcem.

V rámci tohoto programu nejsou podporovány zejména běžné opravy technologických zařízení, budov a staveb, nákup automobilů - osobních i nákladních, automobilových tahačů včetně jejich vleků, přívěsů, návěsů či nástaveb.

Program Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory: - v rozmezí od 25 % do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- okrasné rostliny vč. školek.

Program Podpora nákupu půdy

Cílem programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Od 1.7.2014 došlo ke změně Pokynů pro poskytování podpory v rámci programu Podpora nákupu půdy poskytovaného v režimu de minimis. Nově je možné získat podporu až do výše

15 000 EUR (pro „jeden podnik“ za libovolná tři po sobě jdoucí účetní období), a to na místo stávajících 7 500 EUR. O navýšení podpory na nově uvedený limit mohou žádat i klienti, kteří již podporu v rámci uvedeného programu čerpají.

Program Zpracovatel

V rámci tohoto programu jsou podporovány investice na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů. Nákup půdy je způsobilým nákladem pouze tehdy, pokud nepřevyší 10 % z celkových způsobilých nákladů investice.

Program Sociální zemědělství

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro zajištění a rozvoj zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením zemědělskými podnikateli. Účelem investičního Úvěru poskytnutého v rámci programu podpory jsou investice v závodech zemědělských podnikatelů, kteří zaměstnávají nebo budou zaměstnávat pracovníky se zdravotním postižením nejméně stanovenou po dobu.

C) Národní program podpory potravin

Od roku 2003 uděluje ministr zemědělství kvalitním domácím potravinářským a zemědělským výrobkům značku kvality KLASA. Národní značku spravuje Samostatné oddělení marketingu SZIF. Za dobu své existence se značka KLASA stala nejen prestižní záležitostí pro její držitele, ale především si získala důvěru obyvatel ČR. Značka kvality KLASA slouží spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami na trhu. Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být při zhoršení kvality či porušení podmínek pro její získání odebráno. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje a po jejím udělení kontroluje Státní zemědělská a potravinářská inspekce. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Slouží především k lepší orientaci spotřebitele na trhu, k identifikaci kvalitních potravinářských produktů a k prezentaci prověřených potravin ze strany kontrolních orgánů.

Držiteli ocenění národní značkou KLASA k srpnu 2015 je celkem 1 120 produktů od 222 českých a moravských výrobců, z tohoto počtu získalo toto ocenění 118 produktů jak z čerstvého ovoce zeleniny, tak i výrobků z nich.

Značka Regionální potravina

Projekt Regionální potravina je zaměřen na podporu malých a středních zemědělců a producentů potravin a zároveň vychází vstříc vzrůstajícímu zájmu spotřebitelů o čerstvé potraviny s jasným domácím původem. Značku „Regionální potravina“ získávají formou krajských soutěží lokální výrobci potravin a pěstitelé. Soutěže se vyhlašují ve všech 13 krajích České republiky (vyjma Prahy). Zemědělský nebo potravinářský výrobek, který usiluje o udělení značky Regionální potravina, musí být vyroben v příslušném regionu ze surovin dané oblasti. Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Komunikace značky je podpořena celostátní informační kampaní, jejímž cílem je podpořit poptávku po těchto potravinách a přesvědčit spotřebitele, že u potravin není důležitá pouze cena, ale také jejich kvalita, čerstvost a původ. Kampaň se zaměřuje mimo jiné také na aktivity, které mají přímý vliv na podporu prodeje regionálních potravin a propagují je přímo v místě prodeje.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015 -2020

Reformovaná SZP pro období 2015 – 2020 umožní členským státům ve větší míře rozhodovat o nastavení přímých plateb v rámci prvního pilíře, přičemž většina rozhodnutí byla notifikována EK do 1. srpna 2014. Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo podpora odvětví nebo regionů, které čelí určitým obtížím či jsou nesmírně důležité z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. SZP zároveň umožní členským státům větší míru rozhodování o zacílení finančních prostředků, včetně přesunu mezi pilíři pro přímé platby a program rozvoje venkova.

Nová SZP mění podstatným způsobem podobu podpor, zejména přímých plateb. Od roku 2015 dochází k zásadní změně kalkulace přímých plateb prostřednictvím vícesložkové platby. Z roční obálky členského státu se nejdříve vyčíslí povinné platby na tzv. ozelenění ve výši 30 % a dále na podporu pro **mladé zemědělce** (dle čl. 50 NEPR (EU) č. 1307/2013). Zároveň bylo v ČR rozhodnuto o vyhrazení 15 % této obálky na podporu citlivých sektorů prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci. Zbývající část obálky bude představovat jednotná platba na plochu (SAPS).

Jedním z nových a zásadních prvků přímých plateb se stává tzv. **ozelenění (greening)**, implementovaný jako platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Cílem je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Jednou z povinností ozelenění je diverzifikace plodin a rovněž zachování výměry trvalých travních porostů. Součástí greeningu je dále povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu (EFA). ČR stanovila, že jako plochu využívanou v ekologickém zájmu lze považovat:

- úhor (tj. zemědělskou půdu ležící ladem), souvrat', krajinné prvky, plochy s rychle rostoucími dřevinami pěstovanými ve výmladkových plantážích, zalesněnou půdu, plochy s meziplochinami, plochy s plodinami, které vážou dusík.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy zůstává i po reformě SZP významnou složkou přímých plateb (PP), i když oproti roku 2014 došlo ke snížení finanční obálky na tuto platbu. Důvodem je reformovaný I. pilíř SZP v podobě vícesložkového modelu přímých plateb, zejména zavedení tzv. greeningové platby s poměrně významným finančním objemem ve výši 30 %, navýšení částky na dobrovolnou podporu vázanou na produkci na 15 % a zavedení platby mladým zemědělcům ve výši do 2 % vnitrostátního stropu na PP.

Konkrétní podmínky poskytnutí této platby jsou uvedeny v **NV č. 50/2015 Sb.**, o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády (které nahradilo NV č. 47/2007 Sb.), které navazuje na přímo použitelné předpisy EU. Tato platba je poskytována výhradně z rozpočtu EU.

Žádost o poskytnutí SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Žadatel o tuto platbu musí být od roku 2015 aktivním zemědělcem podle čl. 9 NEPR (EU) č. 1307/2013 a současně zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2e - 2ha zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Další důležitou podmínkou je dodržení minimální výměry, která činí v součtu všech dílů půdních bloků (DPB) v žádosti nejméně 1 ha. Dotčené DPB musí být vedeny na žadatele v Evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o platbu. Poskytnutí SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu a povinných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které dohromady tvoří podmínky podmíněnosti (tzv. cross-compliance).

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS v letech 2010 - 2015

Rok	Výše vnitrostátního stropu na PP (mil. EUR)	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS (EUR/ha)	Sazba SAPS (Kč/ha)
2010	654,241	581,177	165,07	4 060,80
2011	739,941	667,365	189,32	4 686,50
2012	832,144	755,659	214,28	5 387,30
2013	909,313	832,828	235,86	6 068,88
2014	875,305	773,751	218,08	5 997,23
2015	844,854	462,980	203,60 ^{*)}	6 372,53 ^{**)}

Pramen: MZe

Poznámka: ^{*)} odhad, ^{**)} včetně sazby za greening (1 943,62 Kč/ha) a sazby pro mladé zemědělce (885 Kč/ha)

b) Dobrovolná podpora vázaná na produkci

Na základě čl. 52 NEPR (EU) č. 1307/2013 může být tato podpora poskytnuta těm odvětvím členského státu, kde zvláštní druhy zemědělské činnosti, které jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, čelí určitým obtížím. Na období 2015 – 2020 ČR rozhodla o podpoře tzv. citlivých sektorů, a to brambory určené na výrobu škrobu, chmel, **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny, masná telata, mléko, pasené ovce a kozy.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností a s vysokou pracností činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je evidován u ÚKZÚZ, vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle **NV č. 50/2015 Sb.**, o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

Nejdůležitější předpisy Evropské unie pro přímé platby jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009.

Pro oba pilíře SZP je to dále nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1306/2013**, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Prováděcí předpisy, které stanovují podrobnější podmínky na úrovni EU, tzv. delegované akty, byly ze strany Komise uzavřeny v březnu 2014 a po uplynutí dvouměsíční lhůty pro připomínky EP a Rady byly schváleny.

V rámci přímých plateb představuje delegované nařízení (EU) č. **639/2014** souhrn všech pravomocí převedených na Evropskou Komisi a upřesňuje základní nařízení v rámci aktivního zemědělce, jednotné platby na plochu, ozelenění, platby pro mladé zemědělce, dobrovolné podpory vázané na produkci atd.

Prováděcí nařízení (EU) č. **641/2014** upravuje např. ozelenění nebo dobrovolnou podporu vázanou na produkci.

Delegované nařízení (EU) č. **640/2014**, doplňující nařízení (EU) č. 1306/2013 se týká zejména integrovaného administrativního a kontrolního systému, kontrol a sankcí cross-compliance. Toto prováděcí nařízení se dotýká mj. podávání žádostí o platby, kontrol na místě, výběru vzorků ke kontrole.

c) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) - Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020

Na Program rozvoje venkova pro období 2007 – 2013 navazuje Program rozvoje venkova pro období 2014 – 2020, jenž vychází z NEPR č. **1305/2013**. V programovém období 2014 – 2020 bude Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, ze kterého je spolufinancován Program rozvoje venkova, součástí návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropských strukturálních a investičních fondů (nařízení k ESIF). Jako součást nařízení k ESIF by měla politika rozvoje venkova přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, k udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí.

V souladu se strategií Evropa 2020 jsou tyto obecné cíle podpory pro rozvoj venkova na období 2014 – 2020 podrobněji vyjádřeny prostřednictvím těchto šesti priorit platných pro celou EU. Každé opatření může přispívat k cílům několika priorit. Jedná se o:

Priorita 1 - Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech.

Priorita 2 - Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů.

Priorita 3 - Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství.

Priorita 4 - Obnova, ochrana a zlepšování ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví.

Priorita 5 - Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu.

Priorita 6 - Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti.

◆ Projektová opatření PRV na období 2014 – 2020

Opatření 04 Investice do hmotného majetku

4.1.1 – Investice do zemědělských podniků – 40 až 60 % dotace na zemědělské stavby a technologie, speciální stroje, příjemcem je zemědělec;

4.2.1 – Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – 40 % dotace na investice do zpracování zem. produktů a jejich marketing (malý, střední podnik), příjemcem je zemědělec, potravinář.

Opatření 06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti

6.1.1 – Zahájení činnosti mladých zemědělců – dotace ve výši 45 tis. € na podnikatelský plán, příjemcem je začínající zemědělec.

Opatření 10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření dle NV č. 79/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů (poslední změny NV č. 75/2015 Sb.)

- **integrováná produkce** - sazba 404 €/ha ovocného sadu, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha,
- **integrováná produkce jahodníku** – sazba 433 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Opatření I I Ekologické zemědělství dle NV č. 76/2015 Sb.

a) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- intenzivní sady* – sazba 825 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

b) v rámci ekologické produkce

- intenzivní sady* – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

◆ Přehled o čerpání podpor v rámci EAFRD na období 2007 - 2013:

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Opatření osy I: I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

- **v roce 2008** bylo schváleno k proplacení celkem 55 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků ve výši 120,3 mil. Kč,
- **v roce 2009** bylo schváleno k proplacení:
 - 54 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 200,7 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 64 žádostí na nosné konstrukce ve výši 111,3 mil. Kč (ovoce, chmel, réva),
 - 32 žádostí na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 84,0 mil. Kč,
- **v roce 2010** bylo schváleno k proplacení celkem 40 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků na modernizaci skladovacích kapacit ve výši 137,0 mil. Kč,
- **v roce 2011** bylo schváleno k proplacení:
 - 10 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 14,8 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 3 žádosti na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 0,4 mil. Kč.
- **v roce 2012 a 2013** neproběhl žádný příjem žádostí a zároveň tedy nedošlo ke schválení žádných žádostí o dotace.
- **v roce 2014** bylo schváleno k proplacení:
 - 93 žádostí na sklady ve výši 152 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 33 žádostí na nosné konstrukce v sadech ve výši 17 mil. Kč.

Opatření osy II: - II.1.3 - Agroenvironmentální opatření dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb.:

- **ekologické zemědělství**

a) **sazba 849 €/ha**, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha,

- **v roce 2008** byla vyplacena na 1 122 ha sadů částka 26,2 mil. Kč,
- **v roce 2009** byla vyplacena na 2 409 ha sadů částka 53,2 mil. Kč,
- **v roce 2010** byla vyplacena na 1 952 ha sadů částka 43,5 mil. Kč,
- **v roce 2011** byla vyplacena na 2 748,5 ha sadů částka 61,2 mil. Kč,
- **v roce 2012** byla vyplacena na 3 638,5 ha sadů částka 76,5 mil. Kč,
- **v roce 2013** byla vyplacena na 3 576,1 ha sadů částka 76,7 mil. Kč,
- **v roce 2014** byla vyplacena na 3 648,6 ha sadů částka 74,7 mil. Kč,
- **v roce 2014** bylo podáno 295 žádostí na 3 451,8 ha v částce 80,5 mil. Kč.

b) **sazba 510 €/ha**, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)

- **v roce 2011** bylo vyplaceno na 1 928,6 ha sadů ve výši 25,8 mil. Kč,
- **v roce 2012** bylo vyplaceno na 2 630,6 ha ostatních sadů 33,6 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo vyplaceno na 2 690,7 ha ostatních sadů 34,5 mil. Kč,
- **v roce 2014** bylo vyplaceno na 2 738,2 ha ostatních sadů 35,1 mil. Kč,
- **v roce 2014** bylo podáno 443 žádostí na 2 874,9 ha v částce 40,3 mil. Kč.

- **integrovaná produkce ovoce**

sazba 435 €/ha ovocného sadu

- **v roce 2008** bylo vyplaceno 177 pěstitelům 74,5 mil. Kč na 6 231 ha sadů,
- **v roce 2009** bylo vyplaceno 220 pěstitelům 77,1 mil. Kč na 6 772 ha sadů,
- **v roce 2010** bylo vyplaceno 252 pěstitelům 91,5 mil. Kč na 7 855 ha sadů,
- **v roce 2011** bylo vyplaceno 312 žádostím na 11 132,0 ha ve výši 127,0 mil. Kč,
- **v roce 2012** bylo vyplaceno 325 žádostím na 11 456,2 ha ve výši 124,9 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo vyplaceno 311 žádostím na 10 941,2 ha ve výši 121,1 mil. Kč,
- **v roce 2014** bylo vyplaceno 306 žádostím na 11 004,5 ha ve výši 120,6 mil. Kč,
- **v roce 2014** bylo podáno 292 žádostí na 10 462,2 ha v částce 125,1 mil. Kč.

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

SZP je od 1. 1. 2014 reformována, reforma zahrnuje všechny hlavní nástroje SZP, včetně NR (ES) č. 1234/2007. Reforma co nejvíce harmonizuje, zefektivňuje a zjednodušuje ustanovení, zejména ustanovení týkající se více než jednoho zemědělského odvětví, a to i tak, že zajišťuje, aby jiné než podstatné prvky opatření mohla Komise přijímat prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. **ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.**

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce OP s tím, že pro případ výdajů na krizi je možno toto procento navýšit **na 4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ruší následující nařízení:

(EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1601/96, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007 a NK (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k výrazným odlišnostem mezi jednotlivými členskými státy EU 28 musely jednotlivé státy vypracovat **Vnitrostátní strategii pro operační programy organizací producentů (VS)**. VS ČR obsahuje typy opatření, schválené NV č. 318/2008 Sb., které je možno zahrnout do operačního programu OP a které jsou uznatelné k proplácení v rámci podpor. Součástí VS je i **Vnitrostátní rámec pro environmentální opatření (VR)**. Jednotlivá opatření VR jsou rovněž schválena v NV č. 318/2008 Sb., v platném znění. Výběr alespoň dvou těchto opatření je nezbytnou povinností organizace producentů pro schválení jejího operačního programu, nebo využití 10% finančního objemu z operačního programu.

Pro období 2015 – 2020 jsou členské státy povinny vypracovat novou VS i VR.

Nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 3/2008 (ve znění NK (ES) č. 1313/2008, 1085/2011, 737/2013 a 796/2014).

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb.)	Licence pro ovoce a zeleninu Nařízení Komise (ES) č. 376/2008 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 341/2007 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013
Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny Nařízení Komise (ES) č. 408/2003 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008 Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)	Sektor zpracovaného ovoce a zeleniny Nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb.

6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ (School Fruit and Vegetables Scheme)

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. Česká republika stanovila jako cílovou skupinu nejdříve žáky 1. - 5. ročníků základních škol, od roku 2014 jsou to žáci prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd základních škol. U těchto dětí se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR vynaložená k financování produktů dodávaných v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč byl 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč 27% podíl z ČR). Projektu se účastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1. – 5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jednalo o 71,1 %,
- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jednalo o 80 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** celkem 90 732 292 Kč, projektu se zúčastnilo 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 81 %,
- **ve školním roce 2012/2013** celkem 139 028 645 Kč, projektu se zúčastnilo 3 364 škol s počtem

416 670 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 85 %,

- **ve školním roce 2013/2014** celkem 143 865 796 Kč, projektu se účastnilo 3 530 škol s počtem 456 233 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 315 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 90 %,

- **ve školním roce 2014/2015** celkem 169 553 459 Kč (mění se podíl spolufinancování EU 88 % a ČR 12 %). Projektu se zúčastnilo 3 741 škol s počtem 509 030 žáků z prvních ročníků základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč a nově stanovený limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 95 %.

ČR čerpala prostředky na projekt (včetně souvisejících nákladů) s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010, s 99,1% úspěšností ve školním roce 2010/2011, s 98,6% úspěšností ve školním roce 2011/2012, s 99,1% ve školním roce 2012/2013 a s 99,2 % ve školním roce 2013/2014.

Ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %). Ve školním roce 2011/2012 v porovnání s předchozím školním rokem se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %). Ve školním roce 2012/2013 v porovnání s předchozím školním rokem se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %). Ve školním roce 2013/2014 se meziročně zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %). Ve školním roce 2014/2015 se meziročně zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Nařízení vlády č. 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR 1234/2007, pokud jde o podporu ES na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty.

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008, kterým se s ohledem na obchodní normy měnilo NK (ES) č. 1580/2007, kterým se stanovila prováděcí pravidla k nařízením Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zelenin, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení přineslo od roku 2009 důležité změny ve stanovení a kontrole jakosti ovoce a zeleniny.

V červnu 2011 vešlo v platnost **Nařízení Komise (EU) č. 543/2011**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a

- v červnu roku 2013 prováděcí **Nařízení Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost. V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, korýšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny, sladového výtažku a potravinových přípravků. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci**

(EU) č. 932/2014, kterým se stanoví dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících *rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi*, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu nemožnosti překročit tento limit pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014**, které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech a podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření mělo platnost do konce června 2015.

Dne 25. června 2015 byl ruský zákaz prodloužen do 5. srpna 2016. Na základě toho vydala Komise nové **NK (EU) č. 2015/1369**, kterým se mění NK (EU) č. 1031/2014 a kterým se stanoví další dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty ovoce a zeleniny. Nařízení je opět cíleno na ty členské státy, které v minulých letech exportovaly do Ruska. Všechny 28 států má navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Seznam produktů je rozšířen o *pomeranče, klementinky, mandarinky, citróny, broskve a nektarinky*. O podporu mohou žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, nesklizení a zelenou sklizeň, provedené v období do 30. června 2016. V letošním roce se nebude uplatňovat pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale je stanoven termín 31. prosince 2015, do kterého se přijímají žádosti. Při překročení počtu žádostí převyšující notifikované množství 3 000 t bude výše dotace upravena koeficientem. V případě, že k 31. prosinci 2015 nebude notifikované množství 3 000 t vyčerpáno, bude termín přijímání žádostí prodloužen do 30. června 2016 podle NK (EU) č. 2015/1369.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 %

nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR **čtyři registrované organizace producentů (OP)** s operačním programem, a to:
CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice;
Odbytové družstvo LITOTEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice,
a **čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání**:
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice;
Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny,
Synkov-Slemeno.
- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných **OP na pět**, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a **sedm předběžně registrovaných SP** (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).
- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku **počet řádně uznaných OP činil 8**.
Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená **celkem 7 předběžně uznaných SP**.
- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, **počet registrovaných OP tedy stoupl na 9**. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR **9 předběžně uznaných SP**.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet **předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10**.
- **V roce 2011** se **počet SP zvýšil na 9** přihlášením ZP Otice, počet **uznaných OP činil 10**.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet **uznaných OP na celkových 14**. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil **počet předběžně uznaných SP 6**.
- **V roce 2013** činil počet **uznaných OP 15** a počet **předběžně uznaných SP 6**.
- **V roce 2014** bylo v ČR **uznáno 18 OP**, počet **předběžně uznaných SP** se tím snížil na **dva subjekty** (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.
- **K 31. 8. 2015** je v ČR **uznáno 19 OP** (nově je to Mochov odbytové družstvo), předběžně uznaných SP činí 2 a jedna uznaná nadnárodní OP.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1. – 31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (k 31.8.)
Finanční podpora pro OP	35 903 838	48 955 552	45 483 324	54 507 554	48 519 902	46 013 463
Finanční podpora předběžně uznaným SP¹⁾	16 037 207	16 940 000	13 660 374	13 437 996	8 167 853	5 124 779

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

Poznámka: ¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

b) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí podléhá předložení dovozní licence pouze u určitých produktů. Vývoz čerstvého ovoce nepodléhá předložení vývozní licence.

Dovoz čerstvých jablek (KN 0808 1080) ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence, s platností od 1. 9. 2011 byla tato povinnost zrušena prováděcím NK (EU) č 543/2011.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence - vydávání licencí se řídilo NR (ES) č. 2014/2005, ve znění pozdějších předpisů. Tato povinnost byla s platností od 1. 1. 2012 zrušena.

8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů prováděcí předpisy:

320/2014 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení ve vztahu k některým druhům potravin,

225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,

4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,

211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,

366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,

113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,

450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,

320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,

289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,

211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),

133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,

54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb.,

157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

prováděcí předpisy:

76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb.,

5/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů,

72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb.,

50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb.,

307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury),

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb.,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, účinnost od 1. 9. 2008, ve znění NV č. 215/2010 Sb. a 309/2012 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb.,

79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb., 400/2013 Sb., 29/2014 Sb., 75/2015 Sb., 113/2015 Sb.,

75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 29/2014 Sb., 308/2014 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

41/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výroby,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění zák. č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb., 64/2014 Sb., 250/2014 Sb.),
prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů
prováděcí předpisy:

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin (účinnost od 1. 1. 2014),

32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb.,

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb.,
prováděcí předpisy:

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
prováděcí předpisy:

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb.),

382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb.),

381/2001 Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů (změna vyhl. č. 503/2004 Sb. a 168/2007 Sb., 374/2008 Sb.),

376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (změna vyhl. č. 502/2004 Sb.).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,
prováděcí předpisy:

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb.,

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 209/2005, 271/2009 Sb., 131/2014 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb.,

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů
prováděcí předpisy:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb., 100/2001 Sb.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 69/2013 Sb., 64/2014 Sb., 39/2015 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb., prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb.

9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2013

V roce 2014 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvého ovoce celkem u 239 kontrolovaných osob. V rámci 934 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 616 šarží čerstvého ovoce, z čehož 384 šarží (23,9 %) nevyhovělo požadavkům na jakost a označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (142 vzorků), dále ze třetích zemí (75 vzorků) a nejméně z ČR (40 vzorků).

Nejvíce nedostatků bylo, stejně jako v předchozím roce, zjištěno u bobulového ovoce, kdy více než 44,3 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující, dále u citrusového ovoce (41,7 %) a u skupiny tropického ovoce (ananas, mango, tomel, avokádo, liči, banány). Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (60,4 % zkontrolovaných vzorků), zvýšil se rovněž počet kontrol ve velkoobchodech (37,6 %). Tomu odpovídal i počet vzorků čerstvého ovoce nesplňující požadavky na jakost či označování, kdy prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost vyplývajících z NK (EU) č. 543/2011, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky zasahující do dužniny. V případě označení se nedostatky stále opakují. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním byl rovněž nesoulad při označení země původu na obale produktu a regálové etiketě umístěné nad tímto produktem.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2014 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	15	0,0	302	23,2	463	0,9	2	0,0	782	9,5
Peckové	4	25,0	111	27,0	29	0,0	0	-	144	21,7
Bobulové	5	20,0	227	54,6	49	0,0	1	0,0	282	44,3
Citrusové	2	0,0	219	50,2	44	0,0	1	100,0	266	41,7
Tropické	2	0,0	109	37,0	23	4,3	0	-	134	30,8
Subtropické	0	-	8	25,0	0	-	0	-	8	25,0
Celkem	28	7,1	976	38,6	608	0,9	4	25,0	1 616	23,8
Původ zboží										
ČR	13	0,0	156	24,4	30	6,7	0	-3,0	200	20,0
Třetí země	3	0,0	156	47,4	46	2,2	0	-	205	36,6
EU mimo ČR	12	16,7	438	31,7	483	0,2	2	0,0	935	15,2
Neuveden	0	-	226	55,6	49	2,0	1	100,0	276	46,2

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005, ve znění pozdějších předpisů**) byla ověřena u celkem 515 vzorků čerstvého ovoce. U čtyř z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (3 vzorky organické pesticidy, 1 vzorek organofosfáty).

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2014

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	3	0,0	72	8,3	301	0,3	481	7,7	340	11,8
Peckové	3	0,0	23	8,7	54	0,0	82	30,5	49	8,2
Bobulové	4	0,0	63	30,2	64	1,6	200	53,0	78	20,5
Citrusové	5	20,0	92	13,0	49	0,0	198	42,9	73	23,3
Tropické	2	0,0	44	22,7	47	4,3	82	37,8	22	27,3
Subtropické	1	100,0	2	0,0	0	-	5	20,0	3	0,0
Celkem	18	11,1	296	16,6	515	0,8	1 048	27,2	565	14,7

Pramen: SZPI

Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů) bylo v roce 2014 v tržní síti provedeno celkem 248 kontrol. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 343 vzorků skořápkových plodů, z nichž 50 vzorků nevyhovělo. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků dle země původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce, jehož země původu nebyla uvedena (32 %), dále u původu z ČR (28 %) a země EU (26 %).

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2014 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	37	5,4	288	16,4	13	7,7	5	0,0	343	14,7
Původ zboží										
ČR	16	6,3	119	10,3	8	12,5	0	-	143	9,9
Třetí země	12	0,0	25	28,0	1	0,0	1	0,0	39	17,9
EU mimo ČR	4	0,0	84	15,5	4	0,0	2	0,0	94	13,8
Neuveden	5	20,0	60	25,0	0	-	2	0,0	67	23,9

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem u skořápkového ovoce byla přítomnost plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. Často byla zjišťována jádra skořápkového ovoce s netypickou vůní a chutí po žluklých tucích. V několika případech byli ve vzorcích přítomni škůdci nebo byla zjištěna malospotřebitelská balení s jádry skořápkových plodů poškozenými škůdci. V případě nesprávného označování nejčastějším důvodem bylo neuvedení země původu potraviny nebo nebyly uvedeny informace pro spotřebitele na obale v českém jazyce.

Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 63 vzorků. U dvou vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (lískové ořechy z Gruzie překročily limit pro obsah aflatoxinu B1 a kešu ořechy z Indie překročily limit pro obsah chlorečnanů).

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2014

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	5	20,0	160	3,1	63	6,3	271	11,1	40	30,0

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky **NK (EU) č. 884/2014**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí **nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2014 dovezeno 108 zásilek skořápkových plodů. V 11 případech byl proveden odběr vzorku a analýza na přítomnost aflatoxinů. Všechny výsledky byly vyhovující.

Certifikace čerstvého ovoce v roce 2014

V roce 2014 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny dle **nařízení Komise (EU) č. 543/2011**. Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při jejich dovozu či vývozu **do/ze třetích zemí**. Jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Unie. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která dováží nebo vyváží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) do/ze třetích zemí je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarži propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle **zákona č. 146/2002 Sb.**, o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2014 bylo při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě hlášeno na jednotlivé inspektoráty celkem 130 zásilek (z celkového počtu tvořilo 89 zásilek ovoce, 41 zásilek zelenina). Inspektoři SZPI vystavili celkem 32 certifikátů (15 certifikátů vystaveno při dovozu ovoce, 17 certifikátů při dovozu zeleniny). Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 25 šarží, na které bylo vystaveno celkem 13 certifikátů o shodě s obchodními normami Unie.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2015

V prvním pololetí roku 2015 bylo v rámci 373 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 704 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo z nich vyhodnoceno 134 vzorků, z toho bylo 33 vzorků původem z EU, ze třetích zemí 22 vzorků a 12 vzorků z ČR. U 67 vzorků nebyl původ deklarován.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí roku 2015 dle místa kontroly

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	0	-	90	24,7	137	0,0	4	25,0	231	10,0
Peckové	2	0,0	43	26,8	24	8,7	0	-	69	19,7
Bobulové	3	0,0	113	42,6	37	0,0	2	0,0	155	30,9
Citrusové	0	-	119	32,8	64	0,0	1	0,0	184	21,2
Tropické	0	-	42	31,0	21	0,0	0	-	63	20,6
Subtropické	0	-	2	0,0	0	-	0	-	2	0,0
Celkem	5	0,0	409	32,7	283	0,7	7	14,3	704	19,3
Původ zboží										
ČR	4	0,0	57	22,2	14	0,0	2	0,0	77	16,4
Třetí země	0	-	56	37,5	67	0,0	2	50,0	125	17,6
EU mimo ČR	1	0,0	159	19,7	142	1,4	3	0,0	305	10,9
Neuveden	0	-	137	50,0	60	0,0	0	-	197	34,5

Pramen: SZPI

Z jednotlivých skupin čerstvého ovoce bylo nejvíce nevyhovujících vzorků zjištěno u bobulového ovoce (30,9 %), dále u citrusového (21,2 %), tropického (21,2 %) a peckového ovoce (19,7 %). Kontroly byly prováděny ve velkoskladech, avšak především v maloobchodě, kde byly zjištěny prakticky všechny nevyhovující vzorky.

Stejně jako v předchozích letech nejčastějším nedostatkem u hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost. Byly zjištěny plody napadené hnilobou nebo plísní a dále plody s otlaky zasahujícími do dužniny. V případě označení na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2015

Ovoce	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	0	-	55	1,8	73	0,0	154	5,2	122	11,5
Peckové	1	0,0	17	11,8	14	0,0	51	15,7	43	11,6
Bobulové	1	100,0	31	6,5	40	2,5	96	33,3	54	14,8
Citrusové	2	50,0	58	8,6	44	0,0	132	19,7	98	11,2
Tropické	2	0,0	18	16,7	25	4,0	35	28,6	21	4,8
Subtropické	0	-	2	0,0	0	-	2	0,0	1	0,0
Celkem	6	33,3	181	7,2	196	1,0	470	17,9	339	11,5

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 196 vzorků čerstvého ovoce. U jednoho z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu pro chlorečnany (jahody ze Španělska) a u jednoho vzorku byla prokázána přítomnost genetické modifikace (35S promotor z CaMV u papáje, země původu neuvedena).

Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2015 bylo provedeno 92 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování. Bylo zkontrolováno celkem 139 šarží, z nichž 12 nevyhovělo požadavkům právních předpisů. Skořápkové ovoce původem z tuzemska tvořilo největší podíl zkontrolovaných šarží a EU (42,5 %) a ze třetích zemí 7,1 %.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v I. pololetí 2015 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	17	5,9	117	9,4	5	0,0	0	-	139	8,6
Původ zboží										
ČR	13	7,7	46	2,2	0	-	0	-	59	3,4
Třetí země	4	0,0	4	50,0	2	0,0	0	-	10	20,0
EU mimo ČR	0	-	58	10,3	1	0,0	0	-	59	10,2
Neuveden	0	-	9	22,2	2	0,0	0	-	11	18,2

Pramen: SZPI

Nejčastěji byl u nevyhovujících vzorků zjišťován výskyt plísní na povrchu nebo uvnitř jader. Dále byla zjištěna jádra, která vykazovala stopy po působení škůdců. V jednom případě nebyly údaje na spotřebitelském balení uvedeny v českém jazyce. Při ověření zdravotní bezpečnosti skořápkových plodů jsou prováděny především analýzy na stanovení obsahu aflatoxinů. Bylo analyzováno 47 vzorků, u žádného vzorku nebylo zjištěno překročení maximálního limitu.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2015

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	6	0,0	54	3,7	47	4,3	88	8,0	11	9,1

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (EU) č. 884/2014, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, bylo v I. pololetí 2015 zkontrolováno 35 zásilek skořápkových plodů. Jednalo se o 4 zásilky arašídů původem z Číny, 20 zásilek lískových ořechů a 11 zásilek pasty z lískových ořechů z Turecka. Ve třech případech byl proveden odběr a analýza na přítomnost aflatoxinů, všechny výsledky byly vyhovující a zásilky byly propuštěny do volného oběhu.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2014

V roce 2014 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 441 vzorků, tj. o 27 % méně oproti roku 2013. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 59 vzorků, tj. 13,5 % (z toho 41,7 % tuzemských). K nejproblematictější náležela skupina sušeného ovoce, dále ovocné pomazánky a proslazené a kandované ovoce.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (51 vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2014

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	12	0,0	69	23,2	11	9,1	0	-	92	18,9
kompoty	3	0,0	16	12,5	3	33,3	0	-	22	13,6
proslazené a kandované ovoce	10	40,0	79	7,6	2	0,0	0	-	91	11,0
sušené ovoce	18	5,9	173	11,0	19	0,0	0	-	210	9,6
upravené chlazené ovoce	0	-	1	0,0	0	-	0	-	1	0,0
ost. ovocné výrobky	7	14,3	14	57,1	1	0,0	0	-	22	40,9
zmrazené ovoce	1	0,0	2	0,0	0	-	0	-	3	0,0
Celkem	51	12,5	354	14,4	36	5,6	0	-	441	13,5
Původ zboží										
ČR	40	10,8	129	17,8	15	6,7	0	-	184	15,5
EU mimo ČR	1	0,0	132	12,9	8	0,0	0	-	141	12,1
Třetí země	8	12,5	37	5,4	8	0,0	0	-	53	5,7
Neuveden	2	50,0	56	16,1	5	20,0	0	-	63	17,5

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Při kontrole jakosti bylo nejčastěji zjišťováno nedodržení požadovaného ovocného podílu (9 vzorků) a refraktometrické sušiny (8 vzorků) u ovocných pomazánek. U jednoho vzorku džemu bylo zjištěno sladidlo, které nebylo deklarované na obale. U čtyř vzorků sušeného ovoce byla analyzována nepovolená barviva, u vzorku rozinek původem z Íránu byl zjištěn obsah minerálního oleje. U deseti vzorků sušených plodů byli ve výrobcích přítomni škůdci nebo potraviny vykazovaly poškození způsobené škůdci. Senzorickému hodnocení byla častým nedostatkem neodpovídající vůně, chuť a vzhled, a to zejména u sušeného a proslazeného ovoce. V rámci kontrol označování nebyl často uveden údaj o zemi původu, případně chyběly některé povinné údaje nebo nebyly údaje pro spotřebitele uvedeny v českém jazyce. U šesti vzorků zpracovaného ovoce byly obsaženy extrakty ze stévie, ačkoliv nejsou povolenou přídatnou látkou dle nařízení (ES) č. 1333/2008.

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2015

V průběhu I. pololetí 2015 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 163 vzorků, tj. o 34 % méně v porovnání se stejným obdobím roku 2014. Nevyhovělo celkem 18 vzorků, z toho 7 z tuzemska. Z hlediska jednotlivých skupin bylo zjištěno nejvíce závad u sušeného ovoce, ovocných pomazánek a proslazeného a kandovaného ovoce. Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků bylo nejvíce závad shledáno v maloobchodě.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v I. pololetí roku 2015

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	9	11,1	27	8,0	1	0,0	0	-	37	8,8
kompoty	3	0,0	6	0,0	0	-	0	-	9	0,0
proslazené a kandované ovoce	6	16,7	9	14,3	0	-	0	-	15	15,4
sušené ovoce	10	0,0	74	11,0	4	0,0	1	100,0	89	10,2
upravené chlazené ovoce	2	0,0	1	0,0	0	-	1	100,0	4	25,0
ost. ovocné výrobky	3	0,0	5	40,0	1	100,0	0	-	9	37,5
zmrazené ovoce	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Celkem	33	6,3	122	11,1	6	20,0	2	100,0	163	11,5
Původ zboží										
ČR	29	3,6	39	7,7	2	50,0	2	100,0	72	10,0
EU mimo ČR	1	100,0	54	7,7	0	-	0	-	55	9,4
Třetí země	3	0,0	6	16,7	1	0,0	0	-	10	10,0
Neuveden	0	-	23	25,0	3	0,0	0	-	26	21,7

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Jakostním požadavkům bylo u tří vzorků konzervovaného ovoce zjištěno nedodržení ovocného podílu deklarovaného na obale. Jeden vzorek sterilovaného ovoce obsahoval nepovolené barvivo. Při senzorickém hodnocení byla častým nedostatkem neodpovídající vůně, chuť a vzhled zejména u sušeného a proslazeného ovoce. Dalším nedostatkem byla přítomnost plísní na sušeném ovoci. Při kontrole označování na obale nebo v místě nabídky u nevyhovujících vzorků nebyly uvedeny povinné údaje o výrobci nebo o obsahu alergenů.

SVĚTOVÝ TRH

Světová produkce jablek se pro rok 2015 odhaduje vzhledem k poklesu sklizní v Číně a Turecku mírně nižší oproti minulému roku v objemu 70,9 mil. t. Celkový světový obchod s jablky bude pravděpodobně o 3 % nižší jako výsledek zejména pokračujícího ruského embarga na dovoz ovoce do Ruska z určitých zemí.

V Číně odhadují sklizeň nižší o 5 % v objemu 37,8 mil. t jablek, což způsobily zejména nízké teploty a silné deště v době kvetení. V důsledku nižší produkce klesne cca o 20 % zpracování ovoce. V Turecku se sklídí pravděpodobně 2,3 mil. t jablek, což představuje 22% pokles v důsledku škod způsobených mrazy.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry je celkem stabilní. V roce 2014 se oproti očekávání sklídilo o 4,1 % méně jablek v porovnání s předchozím rokem. První odhady produkce v roce 2015 hovoří o mírném nárůstu úrody ve všech zemích jižní hemisféry, kromě Argentiny. Nejvíce jsou zde pěstovány odrůdy Gala, Red Delicious, Granny Smith, Fuji a Cripps pink.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (odhad)	2015/2014 (%)
Argentina	933	800	1 048	853	930	890	680	-24
Austrálie	267	259	264	293	289	275	311	+13
Brazílie	1 053	1 226	1 250	1 184	1 063	1 165	1 234	+6
Chile	1 811	1 755	1 784	1 806	1 755	1 667	1 678	+1
Nový Zéland	466	448	513	476	550	478	538	+13
Jižní Afrika	747	775	780	813	907	794	874	+10
Celkem	5 276	5 264	5 639	5 426	5 494	5 269	5 315	+1

Pramen: WAPA

Produkce jablek v Chile se proti prvním vyšším odhadům očekává v objemu necelých 1,7 mil. t; následkem pozdních jarních mrazů v hlavních producentských regionech se však snížila také kvalita plodů. Na Novém Zélandě sklídí cca 538 tis. t jablek, což by bylo o 13 % více než v předchozích letech i přesto, že jablka z nových výsadby byla značně poškozena krupobitím. Toto na druhou stranu přispělo ke zvýšení množství jablek určeného ke zpracování. Vyšší produkci jablek kolem 874 tis. t očekávají také v Jižní Africe díky novým výsadbám, které v současnosti začínají plodit.

Produkce ovoce v zemích EU

Celková produkce ovoce v EU byla v roce 2014 nadprůměrná, odhaduje se v objemu téměř 39,0 mil. t, tj. o 3 % více než v předchozím roce. K předpokládané výši této úrody přispěla nejen dobrá sklizeň jádrového ovoce, ale také bohatá produkce ovoce peckového, především broskví a nektarinek. Sklizeň jablek byla v EU neobvykle vysoká ve výši 12,6 mil. t, což je meziroční nárůst téměř o 15 %.

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (odhad)
EU 15	31,7	33,0	32,1	30,9	32,1	31,0	32,5	29,8	31,0	32,0
EU 13	5,4	5,4	3,7	7,2	6,6	5,6	6,1	6,5	6,9	7,0
EU 28	37,1	38,4	35,8	38,1	38,7	36,6	38,6	36,3	37,9	39,0

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polska 2014

Zahraniční obchod EU s čerstvým ovocem (tis. t)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	I-IV 2014
Export	19 250	20 286	20 514	21 434	21 413	10 838
vnitřní	16 339	17 021	17 030	17 553	17 522	8 470
vnější	2 911	3 265	3 787	4 083	3 891	2 368
Hlavní exportéři						
Španělsko	5 337	5 265	5 477	5 848	6 063	3 120
Itálie	2 304	2 342	2 296	2 306	2 140	839
Francie	1 163	1 239	1 205	1 125	1 087	592
Import	27 821	28 476	28 476	28 427	28 362	14 615
vnitřní	15 894	16 565	16 565	16 628	16 292	8 385
vnější	11 927	11 911	11 911	11 799	11 433	6 230
Hlavní importéři						
Německo	4 282	4 525	4 516	4 633	4 800	2 337
Velká Británie	1 159	2 220	2 194	2 429	2 477	1 136
Francie	2 392	1 238	1 244	1 296	1 239	631

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2014

Produkce jádrového ovoce v zemích EU

V zemích EU se pro rok 2015 očekává sklizeň jablek meziročně nižší o 5 % ve výši 11,9 mil. t, avšak v porovnání s tříletým průměrem se jedná o 7% nárůst. Navzdory obavám z nepříznivých podmínek předchozí sezóny byla díky zvýšené propagační aktivitě prodána produkce jablek evropských zemí dříve než bylo původně plánováno. Podmínky ruského embarga umocněné relativní nadúrodou jablek nakonec snížily tržby pěstitelů v průměru cca o 20 %, a to i přes opatření zavedená EU (která umožnila stáhnout z trhu cca 250 tis. t jablek a hrušek) a přes nárůst objemu vývozu jablek, což bylo umožněno rovněž výrazně nižším kurzem euro vůči dolaru. Výrazně posílily vývozy do nových nebo již existujících trhů ve východní Evropě, na Středním východě a v Severní Africe.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (odhad)	2015/14 (%)
Itálie	2 196	2 164	2 237	2 179	2 293	1 939	2 122	2 456	2 328	-5
Francie	1 676	1 528	1 651	1 579	1 701	1 169	1 576	1 444	1 594	+10
Německo	1 070	1 047	1 071	835	953	972	804	1 116	885	-21
Španělsko	599	528	470	486	507	386	464	505	486	-4
Nizozemsko	396	376	402	334	418	281	314	353	330	-7
Belgie	358	336	344	288	305	220	220	326	258	-21
Řecko	236	231	224	254	305	242	236	245	238	-3
Portugalsko	258	245	274	251	265	221	284	272	291	+7
Velká Británie	196	201	212	214	226	162	204	225	211	-6
Rakousko	193	159	185	169	199	157	155	188	179	-5
Dánsko	32	26	24	21	20	18	23	26	24	-8
Švédsko	16	18	18	20	17	14	17	16	21	+31
Celkem EU-15	7 226	6 859	7 112	6 630	7 209	5 781	6 419	7 172	6 845	-5
Polsko	1 100	3 200	2 600	1 850	2 500	2 900	3 170	3 750	3 750	0
Maďarsko	203	583	514	488	301	750	585	920	618	-33
ČR ¹⁾	113	157	145	103	79	118	121	131	151	+15
Bulharsko*	26	24	36	43	40	31	54	55	-	-
Rumunsko*	287	459	379	423	412	351	387	382	351	-8
Litva	40	74	74	46	49	39	40	27	37	+37
Slovinsko	80	68	64	66	73	45	56	68	72	+6
Slovensko ¹⁾	10	42	48	32	33	36	42	46	41	-11
Lotyšsko	31	34	13	12	8	9	15	10	9	-10
Chorvatsko**	40	49	60	89	83	59	96	62	101	+63
Celkem	1 930	4 690	3 933	3 152	3 578	4 335	4 546	5 451	5 130	-5
Celkem EU-28	9 156	11 549	11 045	9 782	10 787	10 116	10 965	12 623	11 975	-5

Pramen: WAPA

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Celková produkce **hrušek** v roce 2015 se očekává ve výši 2,3 mil. t, tj. o 4 % méně než v předchozím roce. Nižší úroda se odhaduje zejména v Maďarsku, Portugalsku, Španělsku a Belgii, naproti tomu vyšší očekávají v Polsku, Francii, Řecku a Německu.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (odhad)	2015/14 (%)
Itálie	922	759	858	680	934	650	726	736	723	-2
Španělsko	494	475	429	456	461	355	403	400	377	-6
Francie	221	157	202	164	176	124	157	131	149	+14
Portugalsko	142	188	198	172	210	115	162	203	151	-25
Belgie	287	170	307	285	295	236	315	394	347	-12
Nizozemsko	255	172	301	274	336	199	327	349	327	-6
Německo	56	38	52	39	47	34	34	45	46	+2
Rakousko	176	85	169	121	160	71	-	-	-	-
Řecko	51	51	43	54	36	42	32	37	41	+9
Velká Británie	29	23	31	33	32	28	26	24	25	+4
Dánsko	6	5	7	6	5	5	6	6	6	0
Švédsko	2	1	2	1	2	1	1	1	1	0
Celkem EU-15	2 641	2 124	2 599	2 285	2 694	1 860	2 189	2 326	2 193	-6
Polsko	31	40	90	40	55	45	65	50	80	+60
Maďarsko	12	40	40	36	21	26	36	40	33	-18
Slovinsko	5	4	6	6	4	3	3	4	4	0
Bulharsko*	4	1	1	2	2	2	1	1	-	-
Rumunsko*	21	53	24	20	28	19	24	17	20	+18
ČR ¹⁾	3	3	6	3	3	6	7	4	10	+150
Slovensko	1	1	1	1	1	0	1	0	1	-
Chorvatsko**	10	7	5	6	6	2	3	2	2	0
Lotyšsko	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
Celkem	88	150	173	114	120	103	140	119	151	+28
Celkem EU-28	2 729	2 274	2 772	2 399	2 814	1 963	2 329	2 445	2 344	-4

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2015

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici,

¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Produkce ovoce na Slovensku

Celková výměra ovocných sadů v roce 2014 se zvýšila o 2,8 % oproti předchozímu roku a činila 7 586 ha. Plocha produkčních plodných sadů meziročně klesla o 11 % na 4 742 ha, ze kterých bylo sklizeno 55,8 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 4,1 %.

Dovoz čerstvého ovoce v roce 2014 se meziročně zvýšil o 2,1 % na celkových 250,7 tis. t. V dovozech dominovalo citrusové ovoce, banány, jablka a hrušky. K nejvýznamnějším dodavatelům čerstvého ovoce náleželo Španělsko, Itálie, ČR a Německo. Vývoz ovoce ze SR klesl meziročně o 2 % na 63,1 tis. t. Největší podíl na vývozu představovala jablka, hrušky a banány. Nejvíce bylo vyváženo ovoce do ČR a Maďarska. Záporné saldo zahraničního obchodu ve finančním vyjádření se meziročně zvýšilo o 17 % na 182,3 mil. €.

PRODUKCE OVOCEV ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR dosahuje k 31. 5. 2015 podle ČSÚ 19 402 ha, což představuje meziroční pokles o 3 547 ha. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (4 852 ha, v roce 2014 dosahovaly 6 168 ha) a Středočeském (3 406 ha, tj. meziroční pokles o 593 ha), následuje kraj Královéhradecký (1 960 ha, v roce 2014 činily 2 804 ha) a Olomoucký (1 742 ha, v předchozím roce to bylo 1 624 ha).

Počasí v jarním období roku 2014 bylo velmi teplé, což uspišilo začátek rašení i kvetení stromů až o měsíc. Ovocné sady však byly zasaženy dvěma vlnami jarních mrazíků; první vlna v období Velikonoc (17. a 18. 4.) více zasáhla Moravu, zejména jižní, a poškodila hlavně peckoviny. Druhá vlna mrazů v prvním květnovém týdnu poškodila více řadu lokalit v Čechách, kde se poškození projevilo paradoxně zejména u jaderovin. Úroda ovoce byla na některých místech Moravy také negativně ovlivněna suchem. Průběh léta byl na většině území republiky, včetně podhorských oblastí, velmi suchý, prakticky bez dešťových srážek. Srpen byl poměrně chladný, čímž došlo zejména u pozdějších odrůd téměř k vyrovnání průběhu vegetace (doby zrání).

V této sezóně se projevil velký infekční tlak, především u houbových chorob. Celá řada odrůd ovocných druhů se potýkala se silným výskytem padlí, což lze přikládat mírné zimě a dobrému přezimování patogena. Infekce strupovitosti jabloní byly zaznamenány vzhledem k průběhu počasí již v březnu, u peckovin se projevil významnější infekční tlak zejména moniliového úžehu.

Přes netypický průběh počasí byla celková sklizeň ovoce v ČR v roce 2014 meziročně vyšší o 4,4 % v objemu 325,0 tis. t. Produkce se zvýšila zejména u jablek, švestek, jahod a třešní, naopak výrazně méně se sklídilo hrušek, meruněk, broskví a višní. V produkčních ovocných sadech bylo v sklizeno 152,5 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 2,2 %.

Celková sklizeň ovoce v roce 2014			325 036 t		
z toho:					
produkční sady (včetně jahod)	152 463 t (154 863 t)	47 % 48 %	extenzivní sady	172 573 t (170 173 t)	53 % 52 %
- konzumní ovoce	73 827 t	48 %	- pro zpracování	32 456 t	19 %
- pro zpracování	78 712 t	52 %	- samozásobení	89 600 t	52 %
- neuplatněno	76 t	0 %	- neuplatněno	50 517 t	29 %

Produkce jablek v ČR je v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná rentabilitě celého ovocnářství. U konzumních jablek je dlouhodobě vykazována záporná obchodní bilance, která se v posledních letech prohlubuje. Jejich produkce nepokrývá vlastní spotřebu ČR. Tato komodita je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU. Z těchto důvodů je nutné komoditu jablka považovat za hlavní a citlivou komoditu sektoru ovocnářství.

Celková sklizeň jablek byla v roce 2014 oproti předchozímu roku vyšší o 7 % a činila 208 tis. t. Sklizeň jablek z produkčních sadů se meziročně zvýšila o 8,5 % a dosáhla objemu 130,9 tis. t a na celkové úrodě ovoce z produkčních sadů se podílela téměř 86 %. Na tržbách ovocnářských podniků se ze sklizně roku 2014 podílela jablka 69 %.

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2014/2015

Sklizňový rok 2014 byl pěstitelsky příznivější než předcházející tři roky. Sklizeň jablek v EU byla největší za posledních deset let a dosáhla výše cca 12,5 mil. t, v ČR byla mírně nadprůměrná. Za vysokou sklizní v rámci EU stálo zejména Polsko s rekordním objemem 3,7 mil. t a téměř 30% podílem na celkové produkci jablek v EU.

Trh s jablky zcela zásadně ovlivnilo srpnové zavedení **embarga na dovoz ovoce a zeleniny do Ruska**. Trh se dostal do složité situace a byl po velkou část sezóny pod tlakem vyšší nabídky než poptávky. Na skladě bylo před sklizní ještě dost velké množství jablek ze sklizně roku 2013 a k tomu exportní bariéra na ruský trh, která znamenala v podstatě znemožnění vývozu cca 1 mil. t jablek, zejména polského původu. Trh na situaci reagoval během několika málo dní snížením cen až o třetinu. Nebyl zájem o letní jablka a na trhu se za minimální ceny začala vyprodávat jablka ze skladů z předchozí sklizně.

Pozitivní bylo zvýšení spotřeby jablek ve většině zemí EU. Situace se začala stabilizovat až ke konci skladovací sezóny a zhruba od dubna 2015 byl zaznamenán růst cen. Díky nižším spotřebitelským cenám se podařilo převážnou většinu skladovaných jablek prodat do zahájení sklizně roku 2015. I přes prodloužení ruského embarga je situace na trhu s jablky na začátku sezóny 2015/2016 příznivější.

Tuzemská jablka byla v obchodní síti ve větší míře zastoupena až do června 2015 a prodalo se o 9 % konzumních jablek více než před rokem, čímž vzrostl podíl tuzemských jablek na trhu na 40 % ze 36 % předchozí sezóny. Po sklizni roku 2014 bylo naskladněno 49,8 tis. t konzumních jablek, což bylo o 26,4 % více oproti předchozímu roku. Jejich odbyt byl plynulý, byla vyskladňována ve větší míře až do června 2015.

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jabloně	17 901 050	18 170 681	17 643 854	17 254 898	17 316 094	17 184 310	17 597 834
Hrušně	1 673 649	1 966 179	1 939 270	1 962 068	1 930 953	1 828 624	1 832 224
Broskvoně	1 585 224	1 455 755	1 411 535	1 371 108	1 216 122	1 103 886	1 078 993
Meruňky	1 538 407	1 427 622	1 431 102	1 355 077	1 360 652	1 326 278	1 333 979
Švestky pravé	2 088 158	2 108 979	2 112 688	1 967 008	2 141 273	2 158 231	2 213 077
Třešně	1 440 520	1 474 926	1 395 324	1 412 542	1 376 517	1 417 394	1 420 157
Višně	1 324 433	1 330 671	1 274 480	1 141 322	1 095 774	1 055 300	1 121 086
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1 427 160	1 348 458	1 288 497	1 426 327	1 445 655	1 254 963	1 229 976
Angrešt	1 527 675	1 476 100	1 445 749	1 418 995	1 320 344	1 276 744	1 275 345
Rybíz	9 993 828	9 554 372	9 591 005	9 056 060	9 092 092	8 834 069	8 614 825
Ořešáky vlašské	739 784	701 043	667 461	656 367	651 419	654 116	651 842
POČET CELKEM (bez jahod)	41 239 888	41 014 786	40 200 965	39 021 772	38 946 895	38 093 915	38 369 338
Jahody (ha)	2 467	2 153	1 897	1 814	1 789	1 643	1 779

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jablka	274 075	258 946	193 552	158 883	201 486	194 488	207 990
Hrušky	17 171	23 947	16 157	17 044	15 688	17 250	12 351
Broskve	11 924	12 705	8 080	8 348	6 506	9 502	7 310
Meruňky	9 002	13 989	6 352	8 116	5 089	12 506	6 722
Švestky pravé	16 427	24 211	14 135	17 382	14 811	20 134	23 392
Třešně	14 369	15 090	9 366	12 570	10 026	7 492	10 696
Višně	10 422	10 612	6 719	9 210	6 085	8 017	7 124
Ostatní švestky, slívy, renklódy	13 494	17 815	9 943	12 039	10 438	11 551	12 921
Angrešt	3 201	3 326	2 837	2 836	2 626	2 274	3 992
Rybíz	17 088	16 259	13 868	13 692	14 792	15 225	15 937
Ořechy vlašské	10 148	9 784	7 112	4 992	5 298	4 982	6 270
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	397 320	406 683	288 121	265 112	292 845	303 421	314 705
Jahody	12 543	10 812	9 552	8 814	7 190	7 969	10 331

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jabloně	15,31	14,25	10,97	9,21	11,64	11,32	11,82
Hrušně	10,26	12,18	8,33	8,69	8,12	9,43	6,74
Broskvoně	7,52	8,73	5,72	6,09	5,35	8,61	6,77
Meruňky	5,85	9,80	4,44	5,99	3,74	9,43	5,04
Švestky pravé	7,87	11,48	6,69	8,84	6,92	9,33	10,57
Třešně	9,97	10,23	6,71	8,90	7,28	5,29	7,53
Višně	7,87	7,97	5,27	8,07	5,55	7,60	6,35
Ostatní švestky, slívy, renklódy	9,46	13,21	7,72	8,44	7,22	9,20	10,51
Angrešt	2,10	2,25	1,96	2,00	1,99	1,78	3,13
Rybíz	1,71	1,70	1,45	1,51	1,63	1,72	1,85
Ořešáky vlašské	13,72	13,96	10,66	7,61	8,13	7,62	9,62
Jahody (t/ha)	5,08	5,02	5,04	4,86	4,02	4,85	5,81

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2014/15

Průběh zimy 2014/15 byl mírný a celkově příznivý. Na rozdíl od předcházející suché zimy byly úhrny srážek dobře rozložené a poměrně vydatné. Došlo tak k dostatečnému nasycení půdního profilu vodou.

Celkový průběh počasí v předjaří a na počátku jara dával předpoklad vysoké úrody u všech ovocných druhů. Na počátku kvetení meruněk a částečně i třešní na jižní Moravě přetrvávalo sice slunečné počasí, které ovšem bylo doprovázeno poměrně silnými větry a nižšími teplotami, což v důsledku vedlo v některých lokalitách k nižší aktivitě včel, pravděpodobnému vysychání nektaru a ve výsledku k horšímu opylení a podprůměrné úrodě meruněk a raných odrůd třešní v některých lokalitách jižní Moravy. Naopak v dalších pěstitelských oblastech naší republiky byly podmínky pro kvetení u všech ovocných druhů velmi dobré.

Na rozdíl od předchozích několika let nebylo prakticky zaznamenáno žádné významné poškození porostů jarními mrazíky. Přestože ve většině pěstitelských lokalitách přetrvávalo v době květu peckovin dobré počasí zdánlivě s nízkým nebo prakticky žádným rizikem poškození moniliovým úžehem, významnější poškození tímto patogenem bylo zaznamenáno na neošetřených porostech meruněk a višní.

Počasí se po odkvětu výrazně ochladilo, což zpomalilo vývoj vegetace. Začátkem léta bylo několik pěstitelských lokalit napříč republikou zasaženo silnějším až zcela destruktivním **krupobitím**, přičemž porosty nechráněné protikroupovými sítěmi byly zcela zničeny, a to zejména v Klášterci nad Ohří. K dalším významným škodám došlo také v oblasti Brna, Mohelnicka, východních Čech a k menším poškozením i v řadě dalších míst.

Průběh léta byl **extrémně suchý**, prakticky bez významných úhrnů srážek. Porosty trvalých kultur zpočátku, i díky zimní zásobě vody v hlubším půdním profilu a chladnějšímu jaru, zdánlivě nebyly suchem poškozeny. Ve druhé polovině léta se však projevil ve většině pěstitelských oblastech přímé škody jak na úrodě, tak v mnoha případech i na samotných porostech. První významnější srážky v celkovém úhrnu 30 – 110 mm byly zaznamenány až v polovině srpna, po dvou či třech dnech mírných dešťů však do konce měsíce nadále pokračovalo sucho. V některých oblastech jižních a západních Čech nebyly ani v tomto období zaznamenány žádné srážky nebo jen naprosto minimální (do 20 mm). Výrazné půdní sucho přetrvávalo také na severovýchodě Čech, na Ostravsku a Opavsku a v nejižnější části Moravy. Poškození porostů se liší podle lokality, ale zejména podle půdního typu, stáří porostů, podnože a dostupnosti vodních zdrojů pro závlahu (přestože na cca 25 % výměry sadů je zbudována závlaha, ani tyto plochy někdy neunikly poškození). Zdroje vody byly často vyčerpány nebo byl uložen zákaz odběru vod pro účely závlah.

Vzhledem k extrémně vysokým letním teplotám a suchu porosty prakticky přestaly vegetovat. Lze předpokládat velmi **špatné založení květních orgánů pro příští rok** a při přetrvávajícím suchému podzimu je zde i významné riziko poškození oslabených porostů zimními mrazy. Některé porosty byly již v polovině srpna zdecimovány do té míry, že část listové plochy zežloutla a opadala nebo mladé porosty na lehkých půdách bez závlahy přímo uschly.

Zatímco infekční tlak většiny houbových chorob, kromě padlí, je vzhledem k průběhu počasí spíše nižší, **rozvoj živočišných škůdců**, i vzhledem ke dvěma předchozím mírným zimám, je spíše vyšší. Velmi rizikovým faktorem nastupující zimy bude zejména pro mladé a nově realizované výsadby velké přemnožení v půdě žijících hlodavců.

Ještě při odhadech sklizně k 15. 6. 2015 byla předpokládána po několika předchozích horších ročnících velmi dobrá sklizeň prakticky u všech ovocných druhů. Naposledy byla takto vysoká sklizeň ovoce zaznamenána v letech 2008 a 2009, od této doby byla však produkce ovoce ovlivněna řadou nepříznivých klimatických jevů (v roce 2010 – extrémně vysoké úhrny srážek v průběhu vegetace, v letech 2011, 2012 a částečně též 2014 jarní mrazy, 2013 – velmi nízké teploty a trvalé deště na jaře, špatné opylení).

Zatímco sklizeň peckovin zrajících v první polovině léta nebyla suchým průběhem roku významně ovlivněna, u **jádrovin** se projevil jednak propad plodů, ale zejména snížení velikosti plodů. Podle prvních

odhadů sklizně byla ve srovnání s pětiletým průměrem předpokládána úroda **jablek** vyšší o 37 %. Vzhledem k aktuálnímu vývoji počasí lze sice předpokládat sklizeň průměrnou či dokonce mírně nadprůměrnou, avšak jablka u většiny odrůd nedorostou do tržní velikosti plodů a budou upotřebitelná jen na zpracování (stejně jako v případě letních odrůd, které již byly sklizeny). Některé odrůdy jablek byly v průběhu léta poškozeny slunečním úpalem.

Produkce **hrušek** se jak meziročně tak oproti pětiletému průměru více než zdvojnásobila. Důvodem je zejména nástup plné plodnosti mladých výsad, především odrůdy Konference. Stejně jako v případě jablek se i u hrušek projevilo dlouhotrvající sucho negativně na kvalitě a velikosti plodů, kde část produkce nebude upotřebitelná jako stolní ovoce. Výskyt chorob a škůdců nebyl v letošním roce nijak neobvyklý, naopak díky suchému počasí bylo spíše nižší riziko napadání porostů bakteriální spálou růžovitých.

Produkce **slivoní** bude v letošním roce dobrá. První odhady signalizují 30% meziroční navýšení sklizně (43% zvýšení oproti pětiletému průměru). Na rozdíl od ranějších druhů peckovin se na úrodě švestek a sliv podepsalo negativně suché letní počasí. Přestože na většině pěstitelských lokalit lze úrodu považovat za dobrou, bylo možné pozorovat velký propad plodů. Mezi jednotlivými odrůdami jsou v případě slivoní značné rozdíly v citlivosti na sucho. Velmi negativně se průběh počasí projevil zejména na odrůdě Gabrovska, kde na mnoha lokalitách docházelo k úplnému sesychání nedozrálých plodů. Z hlediska výskytu chorob a škůdců byl zaznamenán vyšší výskyt pilatky a obalečů, které ovšem na řádně ošetřovaných porostech nečiní problémy.

Úroda **třešní** byla v letošním roce ve většině pěstitelských lokalit výborná, horší byla pouze na některých lokalitách jižní Moravy a Královéhradecka, kde došlo pravděpodobně k horšímu opylení. Díky ranosti tohoto druhu se na kvalitě produkce obecně neprojevil negativní vliv sucha. Sklizeň **višní** byla prakticky průměrná, i když vzhledem k jejich dlouhodobě negativní věkové struktuře a každoročnímu úbytku porostů lze hodnotit letošní úrodu višní jako dobrou. Na trhu byl o ně zájem, což souviselo i s propadem maďarské produkce višní v letošním roce způsobenému suchem.

Úroda **meruněk** na jižní Moravě byla v letošním roce na některých lokalitách horší, pravděpodobně v souvislosti s nedostatečným opylením porostů. Naproti tomu sklizeň meruněk v Čechách dosahovala rekordní úrovně i v chladných okrajových pěstitelských oblastech. I tak celorepublikový průměr sklizně byl k 15. 6. 2015 odhadován ve výši 121 % pětiletého průměru. V nejsušších oblastech republiky se již i u tohoto ovocného druhu projevily nedostatky srážek menší velikostí plodů nebo i jejich sesycháním. Přestože letošní úrodu **broskví** nelze označit za špatnou (i když u porostů bez závlahy se projevil vliv sucha malou velikostí plodů), celková sklizeň tohoto ovoce vykazuje trvale klesající trend stejně jako výměra broskvoňových sadů (meziroční pokles o 28 %).

Sklizeň **červeného rybízu** od prudkého poklesu produkce v roce 2010 osciluje na vyrovnané hranici 400 – 600 t. Tento setrvalý stav odpovídá negativní věkové skladbě porostů, u nichž v posledních letech nedochází prakticky k obnově a naopak dále pokračuje likvidace přestárklých porostů. Tomu odpovídá i pokles hektarového výnosu. Kvalita sklizně raných odrůd rybízu nebyla ještě ovlivněna přímo nastupujícím suchem, ale u pozdějších odrůd se místy již projevilo sesychání bobulí a později též prosychání porostů způsobených nedostatkem vody, které se vzhledem k mělčímu kořenovému systému projevilo dříve než u druhů velkého ovoce. Produkce **černého rybízu** byla meziročně odhadována o 11 % vyšší. Násada plodů byla, stejně jako v předešlé sezóně, velmi dobrá. Sklizeň byla úspěšná teplým počasím, ale odbyt této komodity byl vzhledem k poklesu ceny, která se dostala i pod úroveň ceny červeného rybízu, zejména na počátku sezóny velmi špatný.

Angrešt, maliník a ostružiník se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově, stále častěji s využitím krytých ploch, které umožňují minimalizaci chemického ošetření porostů a zajišťují produkci v odpovídající tržní kvalitě plodů. Sklizeň **jahod** byla i v letošním roce velmi dobrá. Díky příznivému počasí mohla být sklizeň v případě vhodné odrůdové skladby porostů prodloužena až do konce července. Přes vysokou kvalitu se vzhledem k narůstajícím dovozům jahod z Polska a Německa bohužel nepodařilo v závěru sezóny část domácí produkce uplatnit na trhu.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2015

Sklizeň letního ovoce na zpracování byla v roce 2015 meziročně vyšší. Pokračuje zájem o meruňky, třešně větších kalibrů, švestky i jahody. Trh s jablky určenými na zpracování byl na začátku sezóny stabilní, lze očekávat vyšší poptávku a růst cen ve srovnání s minulou sezónou (vzhledem k tomu, že je z minulých let v Evropě nízká zásoba jablečných koncentrátů). K dalšímu zlepšení situace na trhu by měla pomoci i opětovně zavedená mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny, která byla EU vyhlášena začátkem srpna 2014.

S ohledem na sucho lze v roce 2015 předpokládat nižší úrodu v alejích a neintenzivních sadech, ale naopak z intenzivních sadů může být objem jablek na zpracování vyšší, jelikož část úrody nedoroste do požadovaného kalibru pro konzumní jablka. Očekává se tak v letošní sklizni vyšší podíl jablek na zpracování.

S dosavadním odbytem kvalitního letního ovoce pro čerstvý trh (jako jsou třeba meruňky) mohli být pěstitelé spokojeni. Dobrá poptávka byla i po třešních větších kalibrů, menší velikosti, kterých bylo vlivem sucha větší množství, byly jen těžko prodejné. I přes trvalý pokles ploch a produkce je dlouhodobě problém s prodejem broskví, které jsou uplatňovány jen na místním trhu. Sezóna byla příznivá pro některé pěstitelé jahod, pokud byl zajištěn dostatek vody pro závlahy. Jahody byly sklizeny po delší období než je obvyklé, ale ve druhé polovině sezóny sklizeň provázely problémy s odbytem způsobeným nadprodukcí jahod a propadem cen v Německu a Polsku.

Po několika letech, kdy se postupně stabilizovaly ceny za ovoce na zpracování na hraně rentability, došlo v letošním roce opět k výraznému propadu zejména cen černého rybízu. Pro ceny ovoce na zpracování byl kritický rok 2009, kdy o některé ovocné druhy na zpracování, jako třeba rybíz nebo višně, nebyl zájem. Rovněž rok 2013 byl cenově nepříznivý pro producenty višní. Letos ceny mírně stouply a odbyt višní se realizoval nejčastěji v rozmezí od 9 do 12 Kč/kg. Ceny švestek i poptávka po nich je letos vyšší a souvisí to s nižší nabídkou švestek z Balkánu.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Produkce ovoce byla v roce 2014 nejvyšší za posledních 5 let a ve srovnání s pětiletým průměrem byla o 15 % vyšší, i když na některých místech, spíše lokálně, došlo k poškození některých ovocných druhů pozdním jarním mrazem. V rámci regionů byl rok nepříznivý zejména pro významnou pěstitelskou oblast ve východních Čechách. Sklizeň v zahrádkách a v extenzivních sadech byla v roce 2014 nadprůměrná. Byla ovlivněna nízkou sklizní v roce 2013, kdy řada druhů a odrůd alternovala a měla malou násadu. Kvalita plodů ze sklizně 2014 byla negativně ovlivněna vysokým výskytem strupovitosti zejména u jaderovin, ale i moniliózami u peckovin.

Sklizeň ovoce z produkčních sadů v roce 2014 dosáhla 152 463 t, tj. nárůst o 2,2 % proti předchozímu roku. K výraznému meziročnímu nárůstu produkce došlo u třešní na 2,0 tis. t (+28 %) a jablek na 130,9 tis. t (+8,5 %). Naproti tomu velký propad nastal u broskví (-53 %), kterých se sklídilo pouhých 0,9 tis. t, u hrušek (-49,5 %), jejichž sklizeň činila 3,7 tis. t, a u meruněk, kde produkce klesla o 47 % na 1,9 tis. t.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2011		2012		2013		2014		2015	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 135	8 616	9 071	8 617	9 080	8 751	9 023	8 721	7 975	7 624
Hrušně	754	560	753	630	767	651	790	704	745	681
Broskvoně	731	721	652	641	584	572	564	553	407	395
Meruňky	1 200	1 127	1 105	1 043	1 075	1 040	1 061	1 036	925	875
Třešně	991	879	952	838	957	879	954	886	901	810
Višně	1 836	1 692	1 753	1 659	1 647	1 605	1 557	1 513	1 425	1 286
Slivoně, švestky	1 940	1 507	2 041	1 618	2 072	1 738	2 126	1 806	2 056	1 752
Angrešt	6	5	3	3	3	3	2	2	2	2
Rybíz červ. a bílý	900	892	891	889	887	883	797	795	642	638
Rybíz černý	334	310	347	316	349	327	375	317	358	296
Maliník, ostružiník	112	28	143	44	139	139	88	88	33	33
Ořešák vl.	134	30	142	31	145	34	140	32	119	21
Ostatní druhy	114	43	72	54	79	70	79	73	58	53
CELKEM	18 187	16 413	17 925	16 384	17 784	16 692	17 558	16 524	15 646	14 465

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5.,

ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Na základě odhadů k 1. 9. 2015 by měla být celková produkce ovoce v produkčních sadech o 12,1 % vyšší v porovnání s rokem 2014. Odhadovaná sklizeň jablek je o 27 % vyšší v porovnání s pětiletým průměrem. Po mírné zimě a minimálních škodách jarními mrazy v době květu se očekávalo původně celkem 151 tis. t jablek a téměř 10 tis. t hrušek. Deficit srážek ze zimního období se však během léta výrazně prohluboval. Tento vývoj má za následek větší podíl plodů o menším průměru, které bude možné využít jen na zpracování, a rovněž došlo ke znehodnocení plodů slunečním zářením.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Jabloně	79 134	117 897	120 602	130 902	140 660 ²⁾	9,18	13,68	13,78	15,01	18,45 ²⁾
Hrušně	3 103	5 774	7 437	3 758	9 372 ²⁾	5,54	9,17	11,42	5,34	13,76 ²⁾
Broskvoň	1 839	1 465	1 888	893	1 353 ¹⁾	2,55	2,29	3,30	1,61	3,52 ¹⁾
Meruňky	2 440	904	3 556	1 871	2 380 ¹⁾	2,16	0,87	3,42	1,81	2,72 ¹⁾
Třešně	1 519	1 323	1 590	2 030	2 288 ¹⁾	1,73	1,58	1,81	2,29	2,82 ¹⁾
Višně	5 825	4 340	5 486	5 227	5 098 ¹⁾	3,44	2,62	3,42	3,45	3,96 ¹⁾
Slivoně, švestky	5 741	3 950	6 539	5 750	7 511 ¹⁾	3,81	2,44	3,76	3,18	4,29 ¹⁾
Angrešt	0,02	0,60	0,69	1,64	1,57 ¹⁾	0,006	0,18	0,23	0,82	1,0 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	1 467	1 843	1 606	1 524	1 658 ¹⁾	1,64	2,07	1,82	1,92	2,60 ¹⁾
Rybíz černý	163	681	489	481	560 ¹⁾	0,53	2,15	1,50	1,52	1,89 ¹⁾
Maliník, ostružiník	20	28	14	25	57 ¹⁾	0,71	1,05	0,10	0,28	1,73 ¹⁾
CELKEM	101 249	138 205	149 208	152 463	170 939	-	-	-	-	-
Jahody	-	-	-	2 400	3 549 ³⁾					

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2015, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2015, ³⁾ odhad ČSÚ k 15. 7. 2015

Plocha plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2015 (ha)

Ovocné druhy	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	1 687	121	1 507	37	698	27	1 201	58	1 566	41	965	67	7 624	351
Hrušně	199	11	168	9	29	7	137	5	84	20	64	11	681	64
Třešně	256	21	97	14	111	7	197	25	88	15	60	8	810	90
Višně	298	63	232	25	159	8	201	17	302	26	92	0	1 286	139
Meruňky	55	2	50	5	0,8	0,2	19	6	727	34	23	2	875	49
Broskvoň	66	6	17	0	0,4	0	17	1	288	4	6	0,2	395	12
Slivoně, švestky	152	21	128	13	153	25	254	25	687	80	377	141	1 751	305
Angrešt	0	0	1	0	0,2	0	0,1	0,1	0,1	0	0	0	2	0,1
Rybíz červ., bílý	120	0	110	0	69	0	158	4	59	0	121	0	638	4
Rybíz černý	47	0	99	1	33	0	74	9	4	0	39	51	296	62
Ořešák vlašský	1	2	5	10	0,4	0,4	0	3	13	79	0,2	3	21	98
Maliník, ostružiník	19	0	6	0	0,6	0	3	0	0,5	0	4	0	33	0
Ost. druhy	0	0	19	0	8	0	0,6	0	23	6	2	0	53	6
CELKEM	2 902	247	2 439	114	1 262	76	2 263	155	3 844	306	1 754	283	14 465	1 181

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Sklizeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2014 a prognóza na rok 2015 (t)

Ovocné druhy	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Jabloně ²⁾	27 700	30 112	23 964	23 716	8 819	9 657	25 411	27 801	27 039	33 033	17 968	16 342	130 902	140 660
Hrušně ²⁾	994	4 438	585	770	129	108	1 703	2 925	232	782	115	349	3 758	9 372
Třešně ¹⁾	482	566	293	353	247	286	718	749	230	269	60	65	2 030	2 288
Višně ¹⁾	1 733	1 256	1 046	1 040	343	596	953	910	1 078	1 077	74	218	5 227	5 098
Meruňky ¹⁾	61	209	92	144	0	0	39	86	1 668	1 928	12	12	1 871	2 380
Broskvně ¹⁾	89	460	26	67	0	0	96	77	674	743	7	6	893	1 353
Slivoně, švestky ¹⁾	773	895	896	742	770	685	1 152	1 671	1 272	2 055	887	1 463	5 750	7 511
Angrešt ¹⁾	0	0	1,5	1,3	0	0	0,1	0,2	0	0	0	0	1,6	1,7
Rybíz červ., bílý ¹⁾	107	236	139	193	170	91	551	511	201	207	356	420	1 524	1 658
Rybíz černý ¹⁾	29	31	49	119	44	68	201	201	3	2	156	139	481	560
Maliny, ostružiny ¹⁾	20	38	0	13	0	0	4	3	0	1	1	2	25	57
CELKEM	31 988	38 241	27 091	27 158	10 522	11 491	30 828	34 934	32 397	40 097	19 636	19 016	152 463	170 939

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2015,

²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2015; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2014 klesly v porovnání s předchozím rokem o 3 % a dosáhly necelých 1,8 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,1 mld. Kč (tj. o 6 % méně v porovnání s rokem 2013), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (69 %). V porovnání s předchozí sezónou došlo v sezóně 2014/15 vzhledem k výrazně vyšší sklizni k nárůstu tržeb pouze za produkci třešní, malin a jahod.

Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů v sezóně 2014/15 se zvýšily, a to o 4 % na 622,9 mil. Kč. K nejvýraznějšímu nárůstu tržeb došlo zejména u angreštu, malin, jahod a ořechů vlašských. Jablka sklizená z těchto sadů byla zrealizována za 134,4 mil. Kč, což je meziroční pokles o 1 %.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2011 - 2014 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V roce 2015 došlo k velmi výrazné redukci ploch produkčních sadů. Kromě nastavení nových dotačních podmínek a zpřísnění definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS (kde se změnila např. počty jedinců, které je potřeba k zařazení do půdního bloku s označením sad), byly skutečně likvidovány staré výsadby u řady pěstitelů. Důvodem kácení sadů je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy se stalo pěstování ovoce nerentabilní. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 a 2012. Naposledy situaci ovocnářů významně zhoršilo zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, po němž došlo k výraznému poklesu cen ovoce.

U hlavního ovocného druhu jablek klesly výsadby meziročně o 12 % na 7 975 ha, největší propad (-28 %) vykázaly broskvně. Zredukování ploch sadů o neplodící výsadby znamená na druhé straně zvýšení celkových průměrných výnosů ovoce.

Z uvedených důvodů proběhla na ÚKZÚZ aktualizace 2/3 produkčních sadů evidovaných v Registru sadů. Některé sady byly zlikvidovány a značná část sadů byla převedena z kultury „sad“ na kulturu „jiná trvalá kultura“, která je evidována pouze v LPIS a ne u ÚKZÚZ v Registru sadů. Další větší aktualizace může proběhnout ještě v roce 2016 a 2017, čímž se mohou objevit ve statistice další větší rozdíly.

V roce 2015 je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 15 646 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 14 465 ha. Lze s jistotou předpokládat, že zlikvidované sady již nebudou nahrazeny novými výsadbami z důvodu nedostatku finančních prostředků na investice do ovocnářství u některých podniků.

V roce 2015 se díky „zpřesnění“ evidence podíl přestárých produkčních sadů na celkové výměře snížil ze 46,1 % na 43,0 %. Mírně se meziročně zvýšil podíl sadů mladých a na začátku plodnosti. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 25 %, resp. 34 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jableň do těchto dvou kategorií sadů spadá jen 13 % ploch a téměř 55 % ploch jabloňových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2015)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti	Celkem
Jableň	ha	351,02	693,10	2 582,71	4 348,04	7 974,87
	%	4,4	8,7	32,4	54,5	100,0
Hrušně	ha	64,11	123,68	363,06	194,33	745,18
	%	8,6	16,6	48,7	26,1	100,0
Broskvoň	ha	11,95	8,91	142,14	243,97	406,97
	%	2,9	2,2	34,9	60,0	100,0
Měruňky	ha	49,42	64,82	461,42	348,96	924,62
	%	5,3	7,0	50,0	37,7	100,0
Třešně	ha	90,25	121,19	397,93	291,14	900,51
	%	10,0	13,5	44,2	32,3	100,0
Višně	ha	139,41	96,03	806,39	383,37	1 425,20
	%	9,8	6,7	56,6	26,9	100,0
Slivoně, švestky	ha	304,83	386,53	1 112,21	252,77	2 056,34
	%	14,8	18,8	54,1	12,3	100,0
Angrešt	ha	0,13	0,00	1,02	0,73	1,88
	%	6,9	-	54,3	38,8	100,0
Rybíz bílý	ha	0,00	0,10	0,00	3,85	3,95
	%	-	2,5	-	97,5	100,0
Rybíz červený	ha	4,25	3,70	181,69	448,76	638,40
	%	0,6	0,6	28,5	70,3	100,0
Rybíz černý	ha	61,78	21,57	151,75	122,63	357,73
	%	17,3	6,0	42,4	34,3	100,0
CELKEM	ha	1 077,15	1 519,63	6 200,32	6 638,55	15 435,65
	%	7,0	9,8	40,2	43,0	100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy intenzivních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedené v Registru sadů k červnu 2015 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	198,23	109,48	239,70	37,83	282,72	297,26	1 165,22
Hrušně	10,38	2,52	77,83	7,34	41,77	29,28	169,12
Třešně	13,13	20,99	19,10	1,84	16,93	49,39	121,38
Višně	8,00	10,88	25,78	4,80	58,23	60,68	168,37
Meruňky	2,23	0,49	1,43	1,55	201,57	8,04	215,31
Broskvoně	1,25	0,35	1,43	0,05	16,22	2,19	21,49
Slivoně, švestky	36,12	26,95	9,10	106,38	360,49	230,52	769,56
Rybíz červený a bílý	44,82	0,10	18,58	0	0,48	30,70	94,78
Rybíz černý	35,23	5,35	77,80	0	2,65	63,58	184,61
Angrešt	0	0,15	0,03	0	0,10	0,02	0,30
Maliník, ostružiník	0,44	0,60	0	0	0,06	2,71	3,81
Ostatní druhy	0,05	20,36	5,13	0,58	26,70	2,19	37,01
CELKEM	352,30	180,88	487,53	162,28	1 075,52	780,10	3 038,61

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

K 31. 12. 2014 dosahovala celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v registru MZe 6 779 ha.

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2015 v registru sadů evidováno 1 136 subjektů obhospodařujících ovocné sady, včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1995 do 31. 5. 2014 bylo v ČR nově vysázeno celkem 12 518,6 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 9 967,6 ha. V roce 2014 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 333,9 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 - 31.5.2015 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 142,5	374,5	668,6	1 219,4	1 058,3	985,1	5 448,4
Hrušně	188,9	30,9	109,0	162,8	98,3	83,6	673,5
Třešně	217,2	60,8	62,6	146,0	101,0	96,8	684,3
Višně	345,1	153,2	129,6	234,2	196,6	142,0	1 200,9
Meruňky	60,0	1,0	46,9	25,4	558,6	31,1	723,9
Broskvoně	38,4	0,9	19,0	30,3	349,7	11,6	449,9
Slivoně, švestky	147,3	178,2	139,5	262,8	704,9	498,2	1 930,8
Rybíz červený a bílý	84,6	51,6	92,5	162,2	61,1	90,5	542,4
Rybíz černý	48,8	28,8	100,7	109,6	5,0	147,1	440,0
Angrešt	0,1	0,1	1,1	1,7	0,9	1,7	5,6
Maliník,ostružiník	84,7	2,2	1,6	1,7	10,5	55,3	156,0
Ostatní druhy	27,3	22,9	40,2	11,4	107,1	54,1	262,9
CELKEM	2 386,1	905,0	1 411,4	2 367,3	3 251,8	2 196,9	12 518,6

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – liska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací na 1 ha:

1995 53 tis. Kč, **1996** 42 tis. Kč, **1997** 50 tis. Kč, **1998** 80 tis. Kč,

1999 60 tis. Kč, **2000** 77 tis. Kč, **2001** 55 tis. Kč,

2002 jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;

2003 jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;

2004 jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;

jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč

2005 jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2006 jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2007 jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč

2008 jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč

2009 jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2010 jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2011 jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč

2012 jádroviny 196,2 tis. Kč; peckoviny 95,3 tis. Kč; bobuloviny 27,6 tis. Kč

2013 jádroviny 194,8 tis. Kč; peckoviny 97,0 tis. Kč; bobuloviny 49,1 tis. Kč

2014 jadroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

Přehled o čerpání finančních prostředků na restrukturalizaci ovocných sadů

Rok	Výše sazby	Počet ha	Vyplacená částka v tis. Kč	Konečná výše sazby tis. Kč/ha
2011 CELKEM		365,1	49 998,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	327,0	47 429,6	145,2
	b) do 100 000 Kč/ha	32,6	2 367,4	72,6
	c) do 50 000 Kč/ha	5,5	201,2	36,3
2012 CELKEM		291,8	49 901,4	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	226,5	44 456,5	196,2
	b) do 100 000 Kč/ha	53,8	5 216,0	95,3
	c) do 50 000 Kč/ha	11,5	318,9	27,6
2013 CELKEM		324,9	54 109,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	232,8	45 353,7	194,8
	b) do 100 000 Kč/ha	88,3	8 564,9	97,0
	c) do 50 000 Kč/ha	3,9	190,7	49,1
2014 CELKEM		333,9	58 657,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	254,0	50 874,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	74,0	7 488,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,9	295,0	50,0

Pramen: MZe

Plochy výsadeb produkčních sadů 2014/2015 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	308,6	Slivoně, švestky	109,8
Hrušně	28,4	Rybíz červený	4,1
Třešně	61,2	Rybíz černý	47,1
Višně	102,7	Angrešt	0,1
Meruňky	34,1	Maliník, ostružiník	8,9
Broskvoně	0,6	Ostatní druhy	22,9
CELKEM	728,5 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Zastoupení odrůd jableň v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	Celková výměra v ha				
		2011	2012	2013	2014	2015
Letní odrůdy celkem		191,0	191,2	183,6	191,5	172,0
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	164,2	156,2	155,1	153,2	133,2
	Ostatní	162,7	163,5	162,1	186,2	137,1
Podzimní odrůdy celkem		326,9	319,7	317,2	339,4	270,2
Zimní odrůdy	Šampion	513,9	499,2	491,3	493,8	423,5
	Spartan, McIntosh	630,0	577,8	559,0	515,8	402,6
	Rubín, Bohemia	654,9	619,1	633,4	629,7	589,6
	Gala	285,3	334,5	383,9	399,5	390,8
	Golden Delicious a var.	1 986,8	1 955,4	1 950,0	1 911,9	1 632,1
	Skup. Red Delicious	143,3	135,4	130,1	128,6	103,5
	Jonagold a mutace	660,4	671,8	666,8	695,7	678,6
	Melrose	145,0	141,9	133,6	120,3	101,9
	Gloster	249,9	232,9	229,9	231,8	218,8
	Rubinola	192,1	197,4	205,2	193,5	214,9
	Topaz	242,3	249,6	256,4	263,6	279,7
	Idared	1 657,7	1 651,5	1 659,9	1 629,2	1 357,7
	Melodie	80,4	76,6	74,1	76,7	66,5
	Ost. zimní odrůdy	1 175,4	1 217,4	1 205,5	1 202,2	1 072,4
Zimní odrůdy celkem		8 617,4	8 560,5	8 479,0	8 492,2	532,6
CELKEM		9 135,3	9 071,4	9 079,8	9 023,1	7 974,9

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 – červen 2015 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 013,1	510,9	444,1	1 040,3	1 025,0	403,4	4 436,8
Hrušně	22,0	24,2	65,7	29,5	36,2	1,2	178,8
Třešně	214,2	58,2	24,4	50,7	63,7	43,1	454,3
Višně	239,2	97,2	109,4	200,0	280,6	82,9	1 009,3
Meruňky	35,3	0,0	41,2	3,7	1 229,4	4,5	1 314,1
Broskvoně	112,6	0,0	14,4	32,4	1 367,9	13,0	1 540,3
Slivoně, švestky	78,6	31,6	37,5	21,3	57,4	20,4	246,8
Rybíz červený a bílý	95,4	83,6	138,8	103,9	18,2	80,9	520,8
Rybíz černý	10,3	37,8	24,4	89,0	31,4	123,8	316,7
Angrešt	0,0	21,3	9,0	4,0	11,5	45,3	91,1
Maliník, ostružiník	72,5	1,8	0,0	16,5	3,1	46,0	139,9
Ostatní druhy	1,2	2,5	0,0	2,7	9,0	0,5	15,9
Celkem	1 894,4	869,1	908,9	1 594,0	4 133,4	865,0	10 264,8

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, ořešák vlašský, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy vyklučných ovocných sadů 2014/2015 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	652,9	Slivoně, švestky	61,4
Hrušně	40,0	Rybíz červený	64,6
Třešně	48,7	Rybíz černý	30,6
Višně	136,1	Angrešt	1,6
Meruňky	47,5	Maliník, ostružiník	111,6
Broskvoně	86,8	Ostatní druhy	4,6
CELKEM	1 286,5 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody. Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stává ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitelé zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly. Součástí IP ovoce je i pravidelné každoroční doplňování informací pěstitelů ovoce formou speciálních školení.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke dni 31. 8. 2015 je v tomto svazu registrováno celkem 324 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek téměř 10 170 ha (tj. meziroční pokles o 6,5 %). V roce 2015 byla známka SISPO udělena 177 členům, kteří pěstují ovoce na 7 804 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 76 subjektům, kteří hospodaří na výměře 1 630 ha sadů. V rámci členské základny se 58 podniků s výměrou 732 ha nachází v přechodném období, pět subjektů je nevýrobních. O členství ve svazu v roce 2015 požádalo 13 nových subjektů.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2015

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	4.402	1.066	5.468
Hrušně	415	140	555
Třešně	413	253	666
Višně	678	326	1.004
Slivoně	743	355	1.098
Meruňky	310	135	445
Broskvoně	162	31	193
Rybíz červený	528	26	554
Rybíz černý	151	30	181
Rybíz bílý	2	0	2
CELKEM	7 804	2 362	10 166

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2015 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Ametyst	Alfa	Adélka	Érdi Bótermő	Bellamira
Angold	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Braeburn + mutace ¹⁾	Bohemica	Burlat	Gerema	Čáčanská lepotica
Gala + mutace ²⁾	David	Halka	Morela pozdní	Domáci velkoplodá
Golden Delicious + mutace ³⁾	Dicolor	Horka	Morellenfeuer	Elena
Goldstar	Elektra	Justyna	Morsam	Gabrovska
Idared + mutace ⁷⁾	Erika	Kordia	Samor	Haganta
Jonagold + mutace ⁴⁾	Hortensia	Regina	Újfehértói Fürtős	Hanita
Julia	Konference	Summit		Jojo
Lipno	Lucasova	Sylvana		Katinka
Luna	Radana	Těchlovan		Presenta
Melodie	Uta	Tamara		President
Miodar	Williamsova	Van		Stanley
Opál		Vanda		Těchobuzická
Orion		Vilma		Topend plus
Rajka		Jacinta		Topfirst
Rozela		Kassandra		Topfive
Rubimeg				Tophit
Rubín + mutace ⁵⁾				Toptaste
Rubinola				Valjevka
Rubinstep				Valor
Sirius				Tegera
Šampion + mutace ⁶⁾				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				
Rondo				
Denár				
Goldlane				
Shalimar				

Poznámka: ¹⁾ - Braeburn Helene, B. Lochbuie Red, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Hidala (Hillwell), Royal Braeburn

²⁾ - Annaglo, Galaxy, Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince (Gala Must), Tenroy (Royal Gala), Gala Schniga

³⁾ - Golden Delicious Reinders, Smoothe, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

⁴⁾ - Daligo, Jonabel, King Jonagold, New Jonagold, Novajo, Scheica (Jonica), Wilmuta, Jonagored, Jomured, Jonagold Boerekamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonagored Supra, Jonaveld (First Red), Rubinstar, Red Jonaprince (Red Prince)

⁵⁾ - Bohemia, Gold Bohemia

⁶⁾ - Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Reno 2, Šampion Red

⁷⁾ - Red Idared, Idaredest, Neidared

⁸⁾ - Red Topaz

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý	Maliník	Angrešt
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan	Ada	Darek
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn	Canby	Invicta
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Redgold	Losan	Ben Hope	Glen Ample	Karát
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres	Medea	Matys
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Ůjebyn	Tulameen	Mistrál
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania	Heritage	Pax
Zainoar (Rubirich)	Kioto		Vitan	Triton	Polka	Prima
Zaifuro (Fidelia)	Leskora					Remarka
Alix	Velkopavlovická					Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou v letošním roce řízeny dvěma legislativními akty. Jedná se o **nařízení vlády č. 79/2007 Sb.**, o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů dobíhajícího Programu rozvoje venkova a zároveň o **nařízení vlády č. 75/2015 Sb.** v rámci nového programového období. Tato nařízení řeší rovněž podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2014 se produkce školkařských výpěstků mírně zvýšila (meziroční nárůst o 1,9 %). K největšímu nárůstu zájmu malospotřebitele o výsadbu došlo především u mandloní, kdouloní, ořešáku, ostružiníku a slivoní. Naproti tomu se snížila produkce školkařských výpěstků jabloní, hrušní, rybízu červeného, maliníku a borůvky.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jabloň	1 158 537	1 383 056	1 278 133	1 084 943	1 074 292	1 366 031	1 301 913
Hrušeň	243 581	290 736	247 905	245 152	235 616	220 110	197 773
Třešeň	120 472	130 492	157 056	150 502	134 613	183 573	197 622
Višeň	57 793	62 925	61 386	41 252	36 037	50 575	86 308
Slivoň	291 971	300 082	351 014	321 822	235 169	266 914	306 461
Meruňka	233 444	274 173	206 630	177 449	154 369	185 097	200 258
Broskvoň	129 845	127 742	115 367	107 017	90 451	122 618	151 261
Mandloň	1 755	4 169	4 061	2 525	1 344	794	3 098
Kdouloň	1 540	2 596	2 146	2 287	583	328	5 871
Ořešák vlašský	48 798	65 478	72 784	74 359	68 052	80 433	100 106
Kaštanovník jedlý	-	504	-	200	20	2 350	2 990
Angrešt	213 630	193 783	207 307	173 176	174 711	216 102	245 852
Rybíz bílý	44 424	42 424	51 442	38 764	56 473	59 610	61 896
Rybíz černý	154 276	166 561	279 181	246 854	221 875	204 342	296 132
Rybíz červený	259 813	232 434	255 788	197 616	242 952	253 062	238 851
Maliník	316 327	340 307	405 691	305 781	246 087	291 503	255 852
Ostružiník	37 490	31 898	58 138	37 243	21 381	43 470	72 155
Borůvka	169 431	236 016	203 027	146 476	68 870	327 351	326 906
Jahodník	7 976 322	7 150 330	5 804 365	7 282 205	5 664 260	6 647 167	6 648 242
Líska obecná	3 585	2 171	3 100	9 246	7 950	4 985	9 674
Ribes x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	-	17 798
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	-	2 714
Meruzalka zlatá – plodová	-	-	-	-	-	-	75

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Broskvomandloň	-	-	900	1 647	7 325	9 627	0
Broskvoň	65 500	56 672	139 900	175 156	158 561	236 821	60 200
Hrušeň	58 500	59 100	88 600	124 150	92 700	27 100	80 230
Jabloň	1 606 786	1 523 203	1 203 562	1 469 090	1 184 233	1 170 030	1 249 177
Kaštanovník	-	150	-	-	-	-	0
Kdouloň	113 040	170 517	129 850	79 958	67 860	77 860	64 029
Mahalebka	41 600	36 300	12 300	35 300	28 400	16 500	78 000
Mandloň	-	-	5 050	7 640	17 043	5 500	3 030
Meruňka	90 600	45 100	54 300	49 800	61 200	148 300	91 800
Meruzalka zlatá - podnožová	893 925	832 315	928 450	796 510	917 380	899 792	1 066 536
Ořešák vlašský	72 110	107 200	99 770	114 040	110 800	139 000	73 900
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	-	1 050 500
Slivoň	463 557	849 320	1 715 070	2 442 705	2 021 830	1 857 960	1 294 781
Třešeň	138 184	139 464	79 960	136 290	58 300	37 440	104 065
CELKEM	3 543 802	3 819 341	4 457 712	5 531 286	4 725 632	4 625 930	5 216 248

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V únoru roku 2015 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2014. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování se v roce 2014 meziročně zvýšil o 2,5 % a dosáhl objemu 68 488 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska se oproti roku 2013 zvýšil o 14 % na 47 452 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka (37 506 t, tj. meziroční nárůst o 31 %). Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků klesl meziročně o 19 % na celkových 8 119 t. Při srovnání s rokem 2013 se ze zahraničí nakoupilo o 16 % méně ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (12 120 t). Borůvky, brusinky, maliny a ostružiny se nakupovaly většinou ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2012		2013		2014	
	2012	2013	2014	2012	2013	2014						
							od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	6 307	*	*	*	*	2,07	4,42	5,87	12,33	3,63	9,64
Jablka průmyslová	40 036	28 564	37 506	*	*	*	1,71	5,25	1,97	4,11	1,82	3,59
Hrušky	1 314	1 468	1 036	*	*	*	1,87	3,93	1,96	3,88	2,24	4,65
Třešně	218	225	307	*	407	205	12,00	13,81	10,05	11,62	12,47	13,90
Višně	911	2 061	1 482	*	138	88	13,59	17,12	10,10	12,71	6,21	7,27
Meruňky	299	936	175	*	*	390	8,80	11,88	7,70	10,09	12,35	14,09
Broskve (vč. nektarinek)	*	*	*	*	*	126	8,31	10,40	7,86	8,89	9,06	12,57
Rybíz červený	138	117	228	-	-	-	6,48	6,77	7,04	7,04	6,50	6,50
Rybíz černý	*	43	*	-	-	-	*	*	10,87	12,19	16,02	16,03
Švestky pravé	334	584	899	271	312	795	6,47	10,08	6,39	9,51	5,40	7,40
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	595	672	824	*	3 079	*	6,01	7,28	3,38	6,59	4,20	14,22
Vinné hrozny	*	54	*	*	*	*	*	*	15,75	15,75	13,53	13,90
Jahody	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Angrešt	*	*	-	*	*	-	*	*	*	*	-	-
Borůvky	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	77,21	79,30
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní		*	*	*	*	*	8,22	38,63	10,71	21,97	12,15	81,22
CELKEM	57 044	41 652	47 452	9 518	10 060	8 119	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2013		2014	
	2013	2014	2013	2014	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	7,90	68,60	17,43	20,56
Jablka průmyslová	248	*	1 015	1 175	16,37	189,88	17,05	203,42
Hrušky	*	*	*	*	20,22	69,49	22,80	77,91
Třešně	-	-	*	*	*	*	*	*
Višně	*	*	651	628	34,02	99,56	19,29	85,32
Meruňky	23	10	1 080	983	23,82	31,50	24,06	50,45
Broskve (vč. nektarinek)	-	-	*	*	17,92	26,48	14,34	29,50
Rybíz červený	*	*	*	32	21,15	51,85	19,76	32,84
Rybíz černý	7	10	40	62	32,30	56,28	34,94	49,38
Švestky pravé	*	*	*	*	16,96	136,53	18,40	166,65
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	*	*	1 837	1 534	12,66	48,71	17,72	52,13
Vinné hrozny	*	-	336	310	51,86	110,73	60,79	68,14
Jahody	*	*	1 266	690	32,46	103,03	33,84	93,87
Angrešt	-	-	-	-	-	-	-	-
Borůvky	*	*	552	429	70,89	304,33	76,20	170,94
Brusinky	*	*	268	194	58,88	77,49	55,21	64,05
Maliny	*	*	321	410	45,91	111,78	48,48	106,21
Ostružiny	-	*	77	43	41,06	54,55	40,34	43,90
Šípek	-	*	*	43	32,47	33,94	50,62	51,98
Ostatní	6	6	*	2 298	16,62	259,77	17,56	428,59
CELKEM	649	798	14 436	12 120	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ náкупní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů se v roce 2014 oproti roku 2013 snížila cca o 13 % na 79 504 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků (34 %) měla výroba ovocných šťáv. V roce 2014 měla na výrobě šťáv největší podíl výroba šťávy pomerančové a jablečné. Naopak výroba jablečného koncentrátu se meziročně zvýšila, přesné údaje však nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů. Výroba dětské a kojenecké ovocné výživy klesla o 11 % na 21 686. Výroba džemů a marmelád v roce 2014 zůstala téměř na stejné úrovni jako v roce předchozím a výroba kompotů meziročně klesla o 22 % na 3 655 t.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2010	2011	2012	2013	2014
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.		13 225	15 978	15 686	16 264	16 085
Ovocné šťávy celkem		*	*	26 567	33 018	26 775
v tom	jablečná	*	*	7 116	15 541	7 196
	koncentrát (nad 67° Brix)	2 758	4 074	5 989	*	2 302
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	-	*	*	*	327
	višňová	384	*	*	815	777
	ostatní	*	4 687	*	*	*
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		25 728	25 279	24 262	24 453	21 686
Kompoty		3 053	4 582	3 574	4 715	3 655
Sušené ovoce		-	*	*	225	*
Ovocné pyré		183	192	170	232	368
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		1 064	1 155	704	696	590
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)		6 254	2 782	4 387	11 352	10 160
CELKEM		70 401	76 283	75 606	91 022	79 504

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

V posledních letech dále pokračuje trend modernizace a budování nových skladových kapacit v ovocnářství. Větrané sklady používají v současnosti převážně jen menší ovocnářské farmy ke krátkodobému (dočasněmu) přechovávání produkce v podzimním a raně zimním období. Stále více takových kapacit je přebudováno na izolované sklady s aktivním chlazením, ale na druhou stranu několik ovocnářských podniků ustoupilo od produkce ovoce a přestalo sklady s technologiemi využívat nebo tyto prostory přestaly fungovat jako sklady s aktivním chlazením. V rámci větších ovocnářských podniků se modernizace zaměřuje zejména na budování nejnovějších technologií – plynotěsných komor skladování v atmosféře (ULO), zejména dynamicky řízené atmosféry (DCA). Sklady s využitím plynotěsných komor již představují více než 50 % skladové kapacity ČR.

Přestavba stávajících a budování nových skladových kapacit je investičně vysoce náročná a vzhledem k vývoji v sektoru v posledních několika letech (od roku 2010) lze i přes dotační podporu v rámci PRV bohužel předpokládat dočasnou stagnaci modernizace.

Pro sezónu 2014/15 bylo po sklizni počátkem prosince 2014 naskladněno 49,8 tis. t jablek, což je meziroční nárůst o 26,4 %. Celková skladovací kapacita byla tak využita pouze ze 53,4 %.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2015 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 410	2 870	-	7 200	11 480
Severní Morava	690	1 810	-	6 890	9 390
Východní Čechy	3 500	12 500	-	18 500	34 500
Střední Čechy	-	5 100	4 250	6 350	15 700
Jižní a záp. Čechy	1 830	6 090	-0	1 000	8 920
Severní Čechy	1 020	4 415	-	7 750	13 185
CELKEM ČR	8 450	32 785	4 250	47 690	93 175
Změna 2015/2014 v %	+8,1	+0,7	-3,4	+3,0	+2,2

Pramen: OU ČR

Česká jablka byla vyskladňována ve větší míře do června 2015. Podíl tuzemských jablek na trhu v této sezóně vzrostl na 40 % ze 36 % v minulé sezóně.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1. 12. 2011	1. 12. 2012	1. 12. 2013	1. 12. 2014	1. 1. 2015	1. 2. 2015	1. 3. 2015	1. 4. 2015	1. 5. 2015	1. 6. 2015
Spartan, McIntosh	157	573	109	179	94	39	0	2	0	0
Šampion	823	1 498	1 347	2 128	1 705	1 307	1 072	568	204	135
Rubín	321	1 005	1 482	1 095	355	213	101	4	0	0
Gala	319	563	2 090	1 694	1 327	998	723	483	212	28
Ostatní raně zimní	236	280	189	408	277	179	48	21	0	0
Golden Delicious	10 437	9 464	11 485	17 838	14 273	11 037	7 848	5 750	3 650	2 390
Idared	7 546	15 286	11 031	12 300	10 395	7 949	5 054	3 418	1 761	494
Jonagold a mutace	3 155	3 977	5 800	7 243	7 000	3 718	2 708	979	340	49
Topaz	249	1 096	1 418	1 358	1 271	829	128	82	50	5
Melrose	720	587	475	446	298	274	195	147	95	20
Gloster	1 515	1 833	1 339	1 533	1 403	1 073	715	343	50	0
skup. Red Delicious	113	519	249	925	78	32	10	10	0	0
Braeburn	167	168	758	494	511	326	167	82	35	30
Ostatní zimní	466	1 717	1 607	2 116	2 054	1 709	591	279	71	10
Jablka celkem	26 224	38 566	39 379	49 757	41 041	29 683	19 360	12 168	6 468	3 161
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	-11,7	+47,1	+2,1	+26,3	+23,7	+17,1	-2,7	-11,7	-22,5	-22,8

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

V roce 2014 se ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce v porovnání s předchozím rokem snížily. Index CZV 2014/2013 činil 87,2. S výjimkou broskví, které zůstaly na úrovni roku 2013, byla u všech sledovaných druhů ovoce CZV nižší. Největší pokles byl zaznamenán u višní (-35 %) a jablek určených ke zpracování (-30 %). Ceny konzumních jablek se v I. pololetí roku 2014 pohybovaly na vyšších úrovních předchozího období, avšak vyhlášením tzv. ruského embarga (tj. v srpnu) jejich cena výrazně klesla.

V roce 2015 se CZV konzumních jablek stále pohybují v nižších cenových hladinách, což je ovlivněno zejména převisem nabídky nad poptávkou konzumních jablek na trhu EU.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Jablka konzumní	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 624	9 761	9 498	8 982
Jablka moštová	5 112	1 782	1 298	2 668	3 043	3 171	3 433	2 405	-
Hrušky	11 133	11 319	8 400	11 755	10 049	11 153	11 253	10 200	10 613
Broskve	12 806	12 010	9 891	12 855	13 004	15 179	13 339	13 505	14 285
Meruňky	16 155	19 182	14 584	19 884	20 143	24 120	22 835	21 924	22 225
Švestky	10 500	9 180	7 964	10 364	8 333	9 820	10 258	9 264	12 654
Třešně	19 900	29 366	26 460	30 314	30 601	31 757	37 120	32 490	38 638
Višně	-	-	-	-	-	-	15 339	9 908	11 354
Rybíz červený a bílý	11 889	7 647	6 643	7 017	8 602	7 855	8 693	7 434	7 918
Rybíz černý	-	8 400	9 500	9 500	-	-	-	-	14 709
Ořechy vlašské	33 000	32 000	-	-	40 000	45 478	-	-	-
Jahody tříděné	47 072	-	37 960	-	-	51 341	49 125	48 500	63 667

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 31. 8. 2015

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leden	9 037	11 295	7 474	7 690	10 193	9 646	9 844	10 526	9 175
Únor	7 929	11 039	7 259	7 650	9 426	9 491	9 673	10 800	8 919
Březen	8 657	11 765	8 226	7 343	9 351	9 458	9 503	10 319	8 427
Duben	8 763	12 391	8 829	6 931	10 111	9 590	9 547	10 217	8 921
Květen	8 910	12 675	8 019	7 430	10 665	9 788	8 816	9 701	8 987
Červen	8 950	13 095	9 200	7 926	9 688	10 407	8 919	10 971	8 961
Červenec	11 000	14 412	10 201	8 307	11 590	11 468	12 110	11 333	9 284
Srpen	10 768	13 518	10 001	10 063	11 490	10 904	11 264	9 351	10 433
Září	11 259	10 942	8 233	8 734	10 774	9 521	10 746	9 407	
Říjen	11 152	9 212	7 180	9 421	9 469	9 151	9 819	8 765	
Listopad	11 474	8 235	7 513	9 310	8 730	9 927	9 267	8 067	
Prosinec	11 425	7 299	8 088	9 669	9 843	10 018	9 752	8 377	
Průměr	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 624	9 761	9 498	8 982

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Spotřebitelské ceny ovoce v roce 2014 zůstaly v průměru na úrovni předchozího roku, index SC 2014/13 činil 100,5. Ze sledovaných druhů ovoce mírného pásma poklesla nejvíce průměrná roční spotřebitelská cena broskví a nektarinek (-22 %) a konzumních jablek (-11 %). Naopak cena stolních hroznů a jahod meziročně vzrostla.

V I. pololetí roku 2015 se ceny všech sledovaných druhů ovoce mírného pásma pohybovaly spíše pod úrovní cen stejného období roku 2014.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Leden	31,59	31,54	28,88	151,76	156,88	41,65	97,89	104,17	80,20	186,32	152,61	160,42
Únor	31,83	32,37	26,92	116,43	123,60	41,65	90,59	90,42	77,23	122,15	125,82	134,81
Březen	32,17	31,78	26,23	102,39	96,32	78,33	76,83	94,04	79,77	98,19	99,38	107,74
Duben	31,63	33,84	28,37	100,71	95,09	90,90	76,23	88,01	87,69	79,50	74,90	82,52
Květen	35,14	33,24	30,98	85,07	73,08	90,06	77,83	71,85	84,31	84,37	82,07	85,77
Červen	38,84	33,73	32,49	70,73	54,46	66,41	79,21	71,09	115,68	85,95	77,16	84,22
Červenec	40,66	33,71	33,23	53,53	35,76	39,65	69,93	65,54	83,60	84,20	108,22	94,13
Srpen	42,05	32,75	31,62	38,79	26,78	30,52	49,53	50,24	55,43	99,52	100,87	108,84
Září	36,76	29,88		32,14	32,41		43,12	43,31		103,42	110,00	
Říjen	30,60	26,61		33,79	41,65*		39,25	41,59		127,77	158,93	
Listopad	30,69	23,94		99,25	41,65*		41,69	57,32		174,44	190,86	
Prosinec	31,62	26,09		167,83	41,65*		67,17	91,37		186,81	245,33	
Průměr za rok	34,46	30,79	29,84	87,70	*	59,90	67,44	72,41	82,99	119,39	127,18	107,30

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * z důvodu malého počtu respondentů nelze hodnotit

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Poměrně výrazně vzrostly v roce 2014 průměrné spotřebitelské ceny především citrónů a kiwi, a to o 36 %, resp o 15 %. V prvních měsících roku 2015 vykazuje vývoj cen většiny sledovaných druhů ovoce spíše opačný trend, avšak od června dochází k opětovnému nárůstu cen.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Leden	28,21	27,13	24,84	26,41	26,54	29,30	25,32	35,60	36,58	34,96
Únor	24,30	24,88	28,37	28,30	26,41	28,82	26,76	35,47	35,02	34,84
Březen	23,86	27,51	29,04	30,15	28,28	27,37	25,14	34,32	34,03	35,77
Duben	26,82	26,62	27,38	28,20	28,83	27,19	27,66	35,46	34,32	38,01
Květen	27,18	28,29	30,79	29,96	31,40	27,70	30,86	42,40	40,48	44,88
Červen	27,15	30,45	33,09	30,15	31,76	30,86	35,23	45,58	44,21	49,23
Červenec	28,28	33,83	34,70	31,13	35,97	30,49	41,43	44,16	46,81	56,96
Srpen	28,32	35,71	37,91	31,01	39,67	32,65	44,87	46,41	72,55	70,86
Září	30,11	36,26	36,54	34,15		35,65	47,19	55,58	85,89	
Říjen	36,60	36,42	36,95	35,39		30,10	40,20	40,74	53,49	
Listopad	29,76	31,87	31,39	27,22		27,03	36,64	37,77	42,92	
Prosinec	27,51	25,05	27,73	26,50		24,81	34,47	35,81	36,55	
Průměr	28,17	30,33	31,56	29,88	31,10	29,33	34,65	40,77	46,90	45,69

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Leden	29,58	27,28	34,07	31,97	30,74	50,08	45,65	47,92	54,10	68,34
Únor	33,53	34,09	34,78	32,82	35,20	50,70	45,00	50,28	53,86	59,74
Březen	32,52	35,97	34,79	33,94	35,90	51,54	44,03	50,66	64,78	60,61
Duben	27,67	31,57	33,99	36,02	37,34	51,08	45,01	48,03	66,31	59,44
Květen	31,11	34,16	33,38	32,61	30,86	53,62	46,78	59,20	70,20	64,65
Červen	24,05	28,01	31,31	32,38	34,55	58,22	54,88	64,04	83,67	75,75
Červenec	22,85	29,42	31,32	28,84	31,78	58,04	57,79	64,67	82,91	78,34
Srpen	22,51	28,81	30,85	28,60	29,02	58,20	60,20	64,78	92,10	78,99
Září	22,50	28,09	29,20	28,20		57,90	63,90	64,19	95,57	
Říjen	24,54	32,11	26,74	32,12		60,27	58,14	62,97	107,85	
Listopad	25,50	27,82	25,96	28,70		59,51	52,21	56,99	92,50	
Prosinec	26,12	31,82	32,74	31,10		46,42	50,40	52,79	70,10	
Průměr	26,87	30,76	31,59	31,44	33,17	54,63	52,00	57,21	77,83	68,23

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

V roce 2013 došlo k nárůstu spotřeby ovoce o 3 % na 76,8 kg/os./rok vlivem vyšší spotřeby ovoce mírného pásma (+5 %). Zvýšila se spotřeba jablek, švestek, meruněk a jahod. Spotřeba jižního ovoce se proti roku 2012 nezměnila.

Na výši spotřeby se negativně projevuje nižší koupěschopnost obyvatel v posledních letech, vyšší ceny ovoce v obchodech a rovněž stále nižší samozásobení obyvatelstva ovocem ze zahrádek. Značný vzestup vykazuje také spotřeba zpracovaného ovoce, především ovocných džusů.

Pokles spotřeby ovoce vykazují i ostatní země EU. Spotřeba jablek v EU klesla za poslední čtyři roky z 20,7 kg na osobu a rok na 17,9 kg. V sezóně 2012/2013 se spotřeba jablek snížila o 2 až 7 % zejména v Německu, Rakousku, Velké Británii, Španělsku a Itálii, kde ceny jablek meziročně vzrostly o 12 – 19 %.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočten všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Ovoce celkem	70,1	73,5	76,2	83,8	80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	84,0	79,4	74,6	76,8	78,0
z toho:														
ovoce m.p.	43,4	46,6	47,0	50,3	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	46,6	43,4	45,6	47,0
jižní ovoce	26,7	26,9	29,2	33,5	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	32,8	31,2	31,2	31,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů). Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jablka	23,8	24,2	24,4	26,6	24,6	26,5	26,7	22,5	20,0	19,1	20,2
Hrušky	1,6	1,8	1,8	2,0	2,6	2,7	3,4	2,6	3,0	2,7	2,6
Švestky	3,6	4,6	5,1	3,1	5,9	4,6	4,4	4,0	4,6	4,3	5,2
Třešně	1,0	1,6	0,9	1,5	1,6	1,4	1,5	1,0	1,2	1,1	1,1
Višně	0,9	1,4	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7
Meruňky	2,1	2,5	1,7	3,3	2,3	2,1	2,3	1,4	1,6	1,7	2,1
Broskve	3,3	3,5	4,5	5,4	4,5	4,3	4,7	4,5	4,4	3,9	3,8
Rybíz	1,2	1,9	1,3	0,9	1,2	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3
Angrešt	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Jahody zahradní	1,9	2,0	1,9	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,4	2,7
Vinné hrozny	3,3	3,5	4,1	4,2	3,9	4,8	4,0	3,5	4,1	3,5	3,3
Lesní plody	2,3	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9	1,7
Ostatní ovoce m.p.	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9
Citrony a grapefruity	3,2	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1	4,2
Pomeranče, mandarinky	12,5	13,0	13,8	13,7	13,8	12,3	12,6	13,8	12,2	11,3	11,6
Banány	10,4	12,8	9,6	8,9	9,6	12,2	12,2	12,4	10,5	10,1	9,7
Ananas	-	-	-	-	-	2,2	1,5	1,7	1,9	1,7	1,5
Kiwi	-	-	-	-	-	0,8	1,2	1,5	0,8	0,8	0,6
Ostatní jižní ovoce	3,1	3,9	6,2	5,8	6,9	6,7	5,9	6,7	5,8	5,7	5,7
Ořechy ve skořápce ¹⁾	3,0	3,0	3,2	3,9	4,0	3,9	3,8	3,5	3,5	3,2	3,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce; zahrnuje ořechy vlašské, arašídové, kokosové, para aj.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR se v roce 2014 po několika letech stagnace opět meziročně zvýšil na 550,3 tis. t (+2,5 %) v hodnotě 13,2 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem vzrostl dovoz banánů, mandarinek, jahod, broskví a hrušek, naproti tomu se meziročně snížil dovoz pomerančů, jablek a švestek. Dodávky ovoce ze zemí EU se meziročně zvýšily na 377,3 tis. t (tj. +14,1 %) a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 69 %. Nejvíce se do ČR dovážely banány, dále pak jablka, pomeranče, mandarinky a stolní hrozny. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (104,0 tis. t) a Itálie (60,5 tis. t), dále pak Německo (46,1 tis. t), Polsko (32,7 tis. t), Francie (24,6 tis. t) a Slovensko (19,4 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí představoval 76% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2014 meziročně klesl o necelých 7 % na 185,6 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas, stolní hrozny a arašidy. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Ekvádor, Turecko, Kostarika, Jihoafrická republika a Čína.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Jablka	70 724	62 862	82 889	74 304	86 201	81 473	78 367	57 986
Hrušky	10 308	9 701	10 670	14 520	11 556	8 380	16 875	9 055
Třešně	177	247	159	478	261	458	230	497
Višně	24	31	33	24	136	282	142	22
Meruňky	3 823	5 340	4 718	4 348	6 761	5 472	6 064	4 829
Broskve	10 550	11 159	12 903	12 962	12 417	9 876	12 396	6 117
Nektarinky	15 799	21 826	22 172	22 514	18 917	17 272	17 507	9 320
Švestky, slívy	10 740	7 905	10 100	8 755	8 519	10 808	9 300	1 504
Rybíz, angrešt	15	13	16	10	9	8	16	41
Jahody	7 031	8 547	7 311	8 618	10 577	10 627	11 122	10 652
Maliny, ostružiny	109	177	221	195	150	278	409	323
Brusinky, borůvky	227	179	226	266	237	199	849	515
Citróny	24 170	27 987	29 766	33 161	32 718	34 570	34 649	22 890
Grapefruity	13 381	14 566	13 646	13 909	12 881	15 064	15 408	7 228
Mandarinky	54 337	48 394	54 593	58 709	62 018	51 925	53 605	27 378
Pomeranče	56 746	57 092	64 864	60 851	56 982	63 778	58 231	44 324
Ananas	12 161	10 566	12 378	11 404	11 433	9 377	11 036	4 915
Banány	153 142	160 867	198 737	145 702	130 962	136 796	142 536	91 564
Kiwi	9 627	14 850	17 561	10 461	10 057	7 164	5 738	5 455

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1.1. – 31.7.2015

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2014 meziročně mírně vzrostl na 161,3 tis. t v celkové hodnotě 3,6 mld. Kč. Export ovoce do zemí EU dosáhl 161,1 tis. t a na celkovém objemu vyvezeného ovoce se podílí 99,9 %. Nejvíce ovoce bylo dodáno na trh Slovenska (77,2 tis. t), Rakouska (24,9 tis. t), Německa (21,9 tis. t), Polska (11,6 tis. t) a Rumunska (9,3 tis. t).

Vývoz do třetích zemí v objemu 0,2 tis. t směřoval hlavně do Běloruska, Egypta, Ruska, na Island a do Vietnamu, kam byla vyvezena zejména jablka, sušené švestky, rozinky, mandle a lískové oříšky.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Jablka	62 389	59 866	56 856	40 201	114 553	70 271	61 153	19 494
Hrušky	1 631	1 935	2 013	2 302	2 051	1 639	1 581	1 047
Třešně	961	1 377	1 284	1 989	1 360	400	696	1 013
Višně	3 681	3 549	2 239	3 815	1 586	2 053	1 322	1 860
Meruňky	276	307	271	182	289	316	348	245
Broskve	1 021	1 365	1 325	1 423	1 345	1 170	1 496	695
Nektarinky	1 052	2 133	2 390	2 341	1 778	1 732	1 464	596
Švestky, slívy	647	708	980	437	832	1 053	548	93
Rybíz, angrešt	970	1 786	113	17	1 872	1 231	972	1 300
Jahody	465	381	350	212	216	393	995	881
Borůvky, brusinky	36	6	13	13	15	21	6	9

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1.1. – 31.7. 2015

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2014

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	70 585	153 801	-83 216	533 979	2 600 089	-2 066 110
Hrozny stolní čerstvé	3 638	33 740	-30 102	147 284	1 135 667	-988 383
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	76 648	331 887	-255 239	1 805 627	6 430 795	-4 625 168
Ovoce ostatní čerstvé	531	2 047	-1 516	21 340	67 365	-46 025
Ovoce skořápkové	5 139	16 498	-11 359	840 386	2 065 905	-1 225 519
Ovoce sušené (včetně hroznů a slupek)	4 804	12 356	-7 552	263 901	851 581	-587 680
OVOCE CELKEM	161 345	550 329	-388 984	3 612 517	13 151 402	-9 538 885

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2014 meziroční mírný pokles (-1,1 %) na objem 121,7 tis. t především z důvodu výrazného poklesu dovozu konzervovaného ovoce cukrem nebo alkoholem. Nejvýznamnějšími dodavateli zpracovaného ovoce bylo Polsko, Rakousko, Německo a Itálie.

V roce 2014 se **vývoz zpracovaného ovoce** snížil o 19,6 % a dosáhl 43,0 tis. t. Výrazně klesl vývoz ovocných šťáv a konzervovaného ovoce cukrem nebo alkoholem, a to zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Rakouska, Polska a Maďarska.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2014

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	5 577	11 931	-6 354	139 709	506 245	-366 536
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	201	841	-640	8 148	44 265	-36 117
Ovoce prozatímně konzervované	21	105	-84	547	6 938	-6 391
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	224	679	-455	23 324	51 565	-28 241
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	10 020	12 564	-2 544	400 929	560 008	-159 079
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	12 286	48 212	-35 926	548 245	1 814 658	-1 266 413
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	14 674	47 406	-32 732	359 569	1 137 237	-777 668
CELKEM	43 003	121 738	-78 735	1 480 471	4 120 916	-2 640 445

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2013/14 bylo do ČR dovezeno 77,7 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční nárůst o 6 %. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek bylo v této sezóně Polsko (35,2 tis. t), dále Slovensko (15,6 tis. t), Itálie (12,8 tis. t) a Německo (6,3 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo ze Slovenska (3,7 tis. t).

Dovoz konzumních jablek v marketingovém roce 2014/15 meziročně opět vzrostl o 10 % na 85,5 tis. t. Nejvíce jablek bylo dovezeno z Itálie (23,8 tis. t), Polska (18,8 tis. t), Slovenska (12,7 tis. t) a Německa (12,0 tis. t).

Vývoz moštových jablek z ČR v sezóně 2013/14 v porovnání s rekordním vývozem předchozí sezóny klesl na 49,4 tis. t. Moštová jablka směřovala na trhy Německa (32,0 tis. t), Rakouska (17,0 tis. t) a Itálie (4,0 tis. t). Vývoz konzumních jablek se meziročně naopak zvýšil o 19 % na 15,2 tis. t a směřoval především na Slovensko (10,8 tis. t).

V marketingovém roce 2014/15 vzrostl meziročně vývoz moštových jablek na 55,1 tis. t (tj. zvýšení téměř o 12 %) a směřoval zejména do Rakouska (24,3 tis. t), Německa (24,0 tis. t) a Polska (4,2 tis. t). Vývoz konzumních jablek se meziročně zvýšil minimálně a dosáhl 15,7 tis. t a byl realizován zejména na Slovensko (9,8 tis. t) a Itálie (5,8 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2010	DOVOZ	79 823	3 377	2010/11	DOVOZ	71 374	3 436
	VÝVOZ	13 458	43 494		VÝVOZ	12 137	38 549
2011	DOVOZ	74 134	170	2011/12	DOVOZ	87 133	572
	VÝVOZ	10 313	29 888		VÝVOZ	10 675	31 047
2012	DOVOZ	83 331	2 870	2012/13	DOVOZ	73 184	2 903
	VÝVOZ	13 443	101 110		VÝVOZ	12 744	103 926
2013	DOVOZ	75 155	6 318	2013/14	DOVOZ	77 659	6 981
	VÝVOZ	15 233	55 038		VÝVOZ	15 185	49 445
2014	DOVOZ	76 308	2 136	2014/15*	DOVOZ	85 546	1 941
	VÝVOZ	15 353	44 630		VÝVOZ	15 658	55 140

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena zejména z Chile, Brazílie, Argentiny, Jihoafrické republiky, Nového Zélandu, menší objemy z Číny, Turecka a Izraele.

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. Po přechodném meziročním poklesu v roce 2012 se záporné saldo opět v roce 2014 z hlediska hmotnostního meziročně zvýšilo o 3,4 % a z hlediska finančního o 6,5 %.

K výraznějším ročním výkyvům dochází u bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce. V porovnání s rokem 2013 vzrostlo saldo v roce 2014 z hlediska hmotnostního o 13,2 % a z hlediska finančního došlo k nárůstu o 6,9 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975	-338 522	-376 120	-388 984
Tisíc Kč	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077	-8 392 908	-8 959 139	-9 538 885

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-97 699	-100 855	-115 775	-102 547	-72 475	-69 579	-78 735
Tisíc Kč	-2 631 243	-2 271 552	-2 516 832	-2 738 587	-2 182 503	-2 470 007	-2 640 445

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMU V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15*
Domácí produkce	258,9	193,6	158,9	227,9 ¹⁾	194,5	208,0
z toho: produkční sady	145,0	103,3	79,1	117,9	120,6	130,9
Dovoz	74,5	74,8	87,7	76,2	84,6	87,2
Celková nabídka	333,4	268,4	246,6	304,1	279,1	295,2
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	173,0	144,9	147,5	143,4	156,5	165,7
Nerealizovaná produkce	50,9	24,5	20,3	2,0	15,0	16,0
Nákup ke zpracování	48,0	48,3	37,1	42,0	43,0	42,0
Vývoz	61,5	50,7	41,7	116,7	64,6	71,5
Celková poptávka	333,4	268,4	246,6	304,1	279,1	295,2

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady, ¹⁾ sklizeň jablek upravena na základě bilance

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Domácí produkce	6 352	8 116	5 089	12 506	6 722	11 500
z toho: produkční sady	1 031	2 440	904	3 556	1 871	2 380
Dovoz	4 718	4 348	6 761	5 472	6 064	5 800
Celková nabídka	11 070	12 464	11 850	17 978	12 786	17 300
Přímá spotřeba včetně ztrát	10 660	11 509	11 262	16 712	11 968	16 250
Nákup ke zpracování	139	773	299	950	470	650
Vývoz	271	182	289	316	348	400
Celková poptávka	11 070	12 464	11 850	17 978	12 786	17 300

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Domácí produkce	8 080	8 348	6 506	8 502	7 310	8 000
z toho: produkční sady	1 717	1 839	1 465	1 888	893	1 353
Dovoz	35 075	35 476	31 334	27 148	29 903	28 500
Celková nabídka	43 155	43 824	37 517	36 650	37 213	36 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	39 290	39 720	34 517	33 538	34 045	33 300
Nákup ke zpracování	150	340	200	210	200	200
Vývoz	3 715	3 764	3 123	2 902	2 968	3 000
Celková poptávka	43 155	43 824	37 840	36 650	37 213	36 500

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I - Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé - rok 2014

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	15 925	75 620	182 447	868 191
Jablka moštová (průmyslová)	45 228	2 747	130 090	8 906
Hrušky stolní (konzumní)	1 581	16 535	30 773	245 561
Hrušky moštové (průmyslové)	-	340	-	6 601
Kdoule	-	8	-	103
OVOCE JÁDROVÉ	62 734	95 250	343 310	1 129 362
Třešně	696	230	30 750	16 056
Višně	1 322	142	15 773	2 360
Meruňky	348	6 064	13 717	185 784
Broskve	1 496	12 396	35 358	243 507
Nektarinky	1 464	17 507	33 383	330 246
Švestky, slívy	548	9 300	10 037	99 033
Trnky	-	478	-	2 607
OVOCE PECKOVÉ	5 874	46 117	139 017	879 593
Jahody	995	11 122	36 231	467 978
Maliny	3	370	804	57 354
Moruše, ostružiny, ap.	1	39	204	8 115
Rybíz černý	129	2	1 984	116
Rybíz červený	843	13	11 347	1 288
Rybíz bílý, angrešt	-	1	-	75
Brusinky	1	6	87	763
Borůvky	5	835	994	49 072
Ostatní druhy Vaccinium	-	8	2	2 002
OVOCE BOBULOVÉ	1 977	12 434	51 652	591 134
CELKEM (bez hroznů)	70 585	153 801	533 979	2 600 089
Hrozny stolní	3 638	33 740	147 284	1 135 667
CELKEM (včetně hroznů)	74 223	187 541	681 263	3 735 756

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené - rok 2014

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plantejny, čerstvé	45 493	142 431	1 034 970	2 659 956
Banány a plantejny, sušené	47	105	3 922	7 212
Datle, čerstvé i sušené	258	1 152	16 927	66 911
Fíky, čerstvé i sušené	263	951	23 872	70 376
Ananas čerstvý i sušený	741	11 036	17 526	241 431
Avokádo, čerstvé i sušené	455	2 065	32 456	105 889
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	373	2 864	22 464	100 870
Pomeranče, čerstvé i sušené	8 516	58 231	144 807	817 013
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	7 268	53 605	145 000	928 820
Citrony a limety, čerstvé i sušené	6 122	34 649	182 488	868 123
Grapefruity, čerstvé i sušené	5 624	15 408	116 624	264 011
Ostatní citrusové ovoce	4	582	693	15 037
Duriány	-	7	-	315
Papaje čerstvé	13	252	1 541	15 130
Kiwi čerstvé	947	5 738	35 266	150 798
Tamarindy, liči, jackfruity, duriány sapoty, karambola, apod., čerstvé	434	1 725	24 146	81 367
CELKEM, čerstvé i sušené	76 559	330 803	1 802 704	6 393 260
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	531	2 047	21 340	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové - rok 2014

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM		5 139	16 498	840 386	2 065 905
Z toho:	Ořechy kokosové-dehydr.dřeň	809	2 630	49 875	139 702
	Ořechy kokosové, čerstvé i loupané	74	464	1 898	12 448
	Mandle, loupané i neloupané	1 062	3 845	202 255	710 416
	Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 746	2 755	342 304	579 360
	Ořechy vlašské, loupané i neloupané	277	598	56 138	110 769
	Arašíd, loupané i neloupané	207	3 880	7 501	121 933
	Kaštiny jedlé, čerstvé i sušené	200	345	11 530	19 594
	Pistácie, čerstvé i sušené	370	351	92 739	88 114

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené - rok 2014

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM		4 804	12 356	263 901	851 581
Z toho:	Jablka sušená	203	625	16 790	42 986
	Meruňky sušené	1 195	793	22 127	58 894
	Švestky sušené	523	1 779	43 423	126 237
	Směsi ořechů	53	200	8 445	28 778
	Směsi sušeného ovoce ostatního	252	271	41 212	43 670
	Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	84	467	4 499	21 842
	Hrozny sušené	2 143	6 519	69 514	307 290

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání - rok 2014 (skupina cel. sazebníku 0811)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené					
Jahody		365	3 314	11 095	97 736
Maliny		322	1 463	14 917	86 955
Rybíz černý		110	111	1 935	2 331
Rybíz červený		586	183	11 962	4 365
Rybíz bílý, angrešt		156	101	4 052	6 865
Višně		1 618	943	16 943	31 014
Třešně		22	43	2 205	2 327
Ostružiny, moruše apod.		461	642	8 842	16 073
Borůvky		711	2 179	39 208	154 654
Ovoce ostatní, ořechy		1 225	2 950	28 550	103 925
CELKEM		5 577	11 931	139 709	506 245
Ovoce slazené, zmrazené i vařené					
Jahody		36	-	1 455	41
Maliny, ostružiny, rybíz		35	227	2 022	12 692
Ovoce ostatní		130	613	4 671	31 532
CELKEM		201	841	8 148	44 265
Ovoce prozatímně konzervované (skupina cel. sazebníku 0812)					
Třešně a višně		-	-	2	5
Meruňky		-	-	-	-
Ovoce ostatní		21	105	545	6 933
CELKEM		21	105	547	6 938

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

**Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem
(máčením, glazováním nebo kandováním) - rok 2014** (skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	12	46	1 877	3 517
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	20	110	2 076	6 049
Ostatní	189	493	18 988	40 159
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	2	18	297	734
Ostatní	0,5	12	76	1 106
CELKEM	224	679	23 324	51 565

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem - rok 2014
(skupina cel. sazebníku 2007)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
CELKEM		10 020	12 564	400 929	560 008
Z toho:	přípravky homogenizované-džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	1 495	594	63 702	21 375
	přípravky homogenizované-džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	159	637	9 300	39 052
	zavařeniny apod. z citrusového ovoce	55	325	3 815	15 468
	zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %				
	- z jahod	858	1 517	37 154	80 917
	- z malin	279	325	12 647	17 766
	- z třešní	83	231	4 069	11 600
	- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	14	1 256	654	39 674
	- ostatní džemy, cukr nad 30 %	5 920	3 291	227 166	169 482

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem - rok 2014

(skupina cel. sazebníku 2008)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
CELKEM	12 286	48 212	548 245	1 814 658
Z toho: ořechy konzerv. i slazené	1 201	11 251	124 837	609 423
citrusové plody	303	2 771	14 573	87 996
ananas	2 293	6 189	57 346	174 509
meruňky	392	2 290	12 451	64 405
broskve	986	6 074	27 092	159 790
třešně, višně	411	818	20 438	37 841
hrušky	182	2 561	6 263	67 005
jahody	2 047	6 459	75 363	225 934
Z toho: kompoty				
- meruňkové	45	353	1 600	9 736
- broskvové	206	824	6 483	24 328
- třešňové	40	243	1 551	11 825
- jahodové	634	3 326	17 408	96 296
- švestkové	82	205	2 245	5 932
- ostatní (angreštové..)	299	782	18 645	45 211

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem - rok 2014

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
CELKEM		14 674	47 406	359 569	1 137 237
Z toho:	pomerančová šťáva	4 180	23 233	99 127	474 243
	z toho: pomerančový džus	2 103	10 435	56 970	190 676
	grapefruitová šťáva	155	849	2 688	29 733
	šťáva z ost. citrusového ovoce	103	1 681	5 136	62 045
	z toho: citrónová šťáva	58	259	2 120	9 769
	ananasová šťáva	476	1 599	10 523	40 053
	hroznová šťáva	7	547	143	6 081
	třešňová šťáva	460	69	4 128	8 646
	jablečná šťáva	5 898	10 610	135 623	192 554
	z toho: bez cukru	2 623	6 160	67 763	89 729
	s cukrem	104	3 155	2 462	41 824
	koncentrát	3 717	1 295	65 399	61 001
	šťáva z černého rybízu	63	621	17 296	64 558
	brusinková šťáva	49	395	4 218	19 714
	z toho: bez cukru	45	296	3 751	13 772
	směsi šťáv:				
	- jablečná a hrušková	322	44	11 133	2 494
	- z citrusových plodů a ananasu	-	802	-	15 748
-z tropického ovoce	26	782	371	9 661	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 - Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem**Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR**

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země	Dovoz v tunách 2014	Země
Jablka konzumní	27 851*	Polsko	35 179*	Polsko	27 943*	Polsko
	18 130*	Slovensko	15 595*	Slovensko	16 487*	Itálie
	13 022*	Itálie	12 715*	Itálie	8 058*	Německo
Jablka moštová	2 891*	Slovensko	3 255*	Slovensko	1 692*	Slovensko
Hrušky stolní	3 444	Nizozemsko	1 626	Belgie	6 674	Belgie
	2 296	Itálie	1 554	Nizozemsko	5 840	Nizozemsko
Třešně	90	Slovensko	129	Polsko	67	Slovensko
	72	Španělsko	98	Německo	59	Německo
Višně	75	Srbsko	90	Polsko	65	Slovensko
Meruňky	2 344	Itálie	1 231	Španělsko	2 120	Francie
	1 443	Řecko	1 106	Řecko	1 006	Řecko
	1 231	Francie	819	Polsko	890	Itálie
Broskve, nektarinky	16 982	Itálie	10 843	Itálie	15 661	Itálie
	9 026	Španělsko	10 323	Španělsko	8 427	Španělsko
	3 139	Německo	3 170	Německo	3 491	Německo
Švestky	1 554	Maďarsko	4 008	Srbsko	2 526	Maďarsko
	1 414	Makedonie	1 408	Maďarsko	2 395	Polsko
Jahody	6 312	Španělsko	6 447	Španělsko	7 216	Španělsko
	2 384	Německo	2 339	Německo	2 064	Německo
	904	Belgie	585	Belgie	565	Belgie
Maliny	36	Španělsko	80	Polsko	97	Polsko
Rybíz černý	-	-	0,5	Španělsko	0,7	Argentina
Rybíz červený	2	Nizozemsko	3	Německo	5	Belgie
Hrozny stolní	17 404	Itálie	17 694	Itálie	16 780	Itálie
	3 380	Německo	4 817	Německo	3 365	Německo
	3 073	Nizozemsko	3 435	Nizozemsko	3 003	Nizozemsko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2012/2013, 2013/2014 a 2014/2015

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země	Dovoz v tunách 2014	Země
Banány	33 527	Ekvádor	38 665	Ekvádor	39 794	Ekvádor
	22 102	Kolumbie	20 271	Kolumbie	21 381	Francie
	18 517	Francie	16 271	Francie	19 013	Kolumbie
Ananas	6 690	Kostarika	5 296	Kostarika	5 382	Kostarika
	843	Čína	1 159	Čína	2 845	Čína
Pomeranče	30 105	Španělsko	35 518	Španělsko	29 766	Španělsko
	14 036	Řecko	10 944	Řecko	12 465	Řecko
	4 111	Německo	6 192	Německo	5 282	Německo
Mandarinky	46 999	Španělsko	39 248	Španělsko	33 098	Španělsko
	4 413	Německo	3 595	Německo	6 621	Chorvatsko
	2 508	Itálie	2 387	Turecko	3 457	Německo
Citrony	13 490	Španělsko	13 941	Španělsko	16 797	Španělsko
	9 097	Turecko	11 090	Turecko	10 061	Turecko
	2 528	Argentina	2 731	Argentina	2 486	Německo
Grapefruity	5 266	Turecko	5 560	Turecko	6 148	Turecko
	2 463	Čína	3 877	Čína	4 785	Čína
Kiwi	4 947	Itálie	3 789	Itálie	3 597	Itálie
	2 437	Řecko	1 651	Řecko	902	Řecko
	1 585	Německo	779	Německo	494	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Vývoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země	Vývoz v tunách 2014	Země
Jablka konzumní	60 571*	Německo	10 792*	Slovensko	10 052*	Slovensko
	39 263*	Rakousko	..*	-	5 432*	Itálie
Jablka moštová	8 458*	Slovensko	31 123*	Německo	18 231	Německo
	2 543*	Itálie	17 037*	Rakousko	24 495	Rakousko
Hrušky stolní	1 317	Slovensko	1 014	Slovensko	1 545	Slovensko
	270	Polsko	534	Belgie	27	Polsko
Třešně	720	Belgie	170	Nizozemsko	437	Německo
	358	Německo	71	Belgie	195	Nizozemsko
Višně	1 480	Německo	1 439	Německo	921	Německo
	65	Belgie	424	Belgie	352	Belgie
Meruňky	269	Slovensko	301	Slovensko	339	Slovensko
	13	Itálie	6	Řecko	7	Německo
Broskve, nektarinky	2 917	Slovensko	2 567	Slovensko	2 836	Slovensko
	156	Španělsko	218	Polsko	50	Polsko
Švestky	309	Polsko	521	Slovensko	498	Slovensko
	284	Slovensko	413	Polsko	48	Polsko
Jahody	202	Slovensko	194	Slovensko	765	Německo
	7	Polsko	179	Polsko	189	Slovensko
	4	Německo	11	Německo	22	Polsko
Rybíz černý	237	Německo	179	Německo	121	Slovensko
	100	Itálie	88	Slovensko	8	Německo
Rybíz červený	1 023	Německo	1 006	Německo	438	Německo
	209	Nizozemsko	45	Rakousko	235	Rakousko
Rybíz bílý, angrešt	-	-	-	-	-	-

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2011/2012, 2012/2013 a 2013/2014

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2011	2012	2013	2014	2014/13 v %	2011	2012	2013	2014	2014/13 v %	2011	2012	2013	2014	2014/13 v %
Jablka	523,7	740,0	796,1	788,4	-1	173,0	170,5	135,6	134,4	-1	696,7	910,5	931,7	922,8	-1
Hrušky	24,4	50,2	55,1	34,7	-37	18,0	16,8	16,5	16,5	0	42,4	67,0	71,6	51,2	-28
Třešně	43,8	39,4	52,2	65,5	+25	40,0	35,0	35,0	42,0	+1	83,8	74,4	87,2	107,5	+23
Víšně	82,3	79,4	80,8	51,8	-36	11,0	8,0	13,0	8,7	-33	93,3	87,4	93,8	60,5	-35
Meruňky	41,8	22,1	63,1	41,4	-34	55,2	41,2	85,6	62,0	-28	97,0	63,3	148,7	103,4	-30
Broskve	22,0	19,4	22,1	10,7	-52	40,0	32,0	40,0	32,0	-1	62,0	51,4	62,1	42,7	-31
Slivoně	41,9	36,2	57,6	50,2	-13	64,0	74,0	83,0	98,0	+18	105,9	110,2	140,6	148,2	+5
Angrěšt	0	0	0	0	0	10,3	10,2	10,6	15,7	+48	10,3	10,2	10,6	15,7	+48
Rybíz červený	8,2	9,5	9,8	7,8	-20	14,3	18,3	20,3	24,3	+20	22,5	27,8	30,1	32,1	+6
Rybíz černý	2,9	9,9	7,1	6,5	-8	9,9	11,7	13,3	13,3	0	12,8	21,6	20,4	19,8	-3
Maliny	1,0	1,4	0,7	1,3	+86	6,3	8,6	10,0	14,0	+40	7,3	10,0	10,7	15,3	+43
Jahody	54,0	54,0	68,4	81,6	+19	105,8	80,0	80,0	96,0	+20	159,8	134,0	148,4	177,6	+20
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	48,0	56,4	54,0	66,0	+22	48,0	56,4	54,0	66,0	+22
CELKEM	846,0	1 061,5	1 213,0	1 139,9	-6	595,8	562,7	596,9	622,9	+4	1 441,8	1 624,2	1 809,9	1 762,8	-3

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsadb, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních sadech v ČR v roce 2014 (t)

Jablka	Produkce		Hrušky	Produkce		3 758
	z toho:	konzumní		z toho:	konzumní	
		pro zpracování			pro zpracování	758
Višně	Produkce		Třešně	Produkce		2 030
	z toho:	pro zpracování		z toho:	konzumní	
		neuplatněno			pro zpracování – kompoty	
					neuplatněno	-
Meruňky	Produkce		Broskve	Produkce		893
	z toho:	konzumní		z toho:	konzumní	
		pro zpracování			pro zpracování	
						193
Slivoně	Produkce		Angrešt	Produkce		2
	z toho:	konzumní		z toho:	pro zpracování	
		pro zpracování				2
Rybíz červený	Produkce		Rybíz černý	Produkce		481
	z toho:	pro zpracování		z toho:	pro zpracování	
		neuplatněno				481
Maliny	Produkce		Jahody	Produkce		2 400
	z toho:	konzumní		z toho:	konzumní	
		pro zpracování			pro zpracování	
						400

Pramení: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2014 (t)

Jablka	Produkce	77 088	Hrušky	Produkce	8 593
	pro zpracování	27 000		z toho: pro zpracování	1 500
	samozásobení	34 000		z toho: samozásobení	3 000
	neuplatněno	16 088		neuplatněno	4 093
Višně	Produkce	1 897	Třešně	Produkce	8 666
	pro zpracování	100		z toho: pro zpracování - lisovny	-
	z toho: samozásobení	1 000		z toho: samozásobení	3 000
	neuplatněno	797		neuplatněno	5 666
Meruňky	Produkce	4 851	Broskve	Produkce	6 417
	pro zpracování	200		z toho: samozásobení	4 000
	z toho: samozásobení	4 000		z toho: neuplatněno	2 417
	neuplatněno	651			
Slivoně	Produkce	30 563	Angrešt	Produkce	3 990
	pro zpracování	3 000		z toho: pro zpracování	90
	z toho: samozásobení	18 000		z toho: samozásobení	1 500
	neuplatněno	9 563		neuplatněno	2 400
Rybíz červený	Produkce	11 066	Rybíz černý	Produkce	2 866
	pro zpracování	100		z toho: pro zpracování	66
	z toho: samozásobení	6 000		z toho: samozásobení	1 600
	neuplatněno	4 966		neuplatněno	1 200
Maliny	Produkce	675	Jahody	Produkce	7 931
	z toho: samozásobení	500		z toho: samozásobení	6 000
	z toho: neuplatněno	175		z toho: neuplatněno	1 931
Ořešák vlašský	Produkce	6 270			
	z toho: samozásobení	5 500			
	z toho: neuplatněno	770			

Pramen: OUČR dle vlastního šetření



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-259-2

Praha 2015